

Delårsrapport 2 2021

Januari – augusti 2021

Förord

Denna uppföljning avser regionens samlade uppdrag och ekonomi och utgår från innehållet i Regionplan 2021–2023.

Delårsbokslutet innehåller en redovisning av målområdena i Regionplanen. För de mätbara mål och indikatorer som ska följas upp på delår, redovisas också periodutfall och helårsprognos. Där så varit möjligt, har prognos bedömts även för några indikatorer som normalt sett följs upp på årsbasis.

I redovisningen används trafikljus för prognosbedömningen av indikatorer och måldokument:

Grönt:

Indikator: Utveckling i önskad riktning/Måldokument: Arbetet med måldokumentet kommer att löpa på enligt plan

Gult:

Indikator: Oförändrad eller otillräcklig utveckling/Måldokument: Osäkert om arbetet kommer att löpa på enligt plan

Rött:

Indikator: Utveckling i oönskad riktning/Måldokument: Arbetet med måldokumentet bedöms inte löpa på enligt plan

- = prognosbedömning görs ej

Trafikljus används även för prognos gällande uppdragen:

Grönt: Bedöms bli genomfört enligt plan

Gult: Bedöms bli delvis genomfört enligt plan

Rött: Bedöms ej bli genomfört

Efter redovisningen av målområdena presenteras det ekonomiska delårsbokslutet per den 31 augusti tillsammans med en helårsprognos som bygger på delårsbokslutet. Här ingår resultatanalys, förvaltningarnas prognostiserade resultat för 2021 och regionens investeringar.

Delårsrapporten innehåller också en redogörelse över bolag och samverkansorgan och sist finns övriga finansiella rapporter.

I slutet av rapporten finns en översiktlig sammanställning av prognosbedömningen för fullmäktigeuppdragen.

Delår 2 granskas av revisionen.

Innehåll

Sammanfattning: Händelser av väsentlig betydelse och framtidsbedömning	3
Nöjda invånare i en attraktiv region	5
En god och jämlik hälsa	9
En effektiv verksamhet av god kvalitet	11
Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare	18
En stark och uthållig ekonomi.....	21
Ekonomisk helårsprognos.....	26
Bolag och samverkansorgan	30
Driftredovisning och investeringar	32
Resultaträkning, noter.....	33
Balansräkning	34
Kassaflödesanalys.....	35
Överblick fullmäktigeuppdrag – prognosbedömning	37

Sammanfattning: Händelser av väsentlig betydelse och framtidsbedömning

Delårsrapport två beskriver läget per den sista augusti 2021.

Invånarperspektiv

Pandemin har haft fortsatt påverkan på invånare, vård och övriga verksamheter inom regionen. En tredje våg kom under tidig vår men började klinga av i maj. Vaccinationerna som startade upp i slutet av förra året, har inneburit att tredje vågen medfört betydligt färre svårt sjuka och dödsfall.

Pandemin har medfört eftersläpning av vissa hälsokontroller och andra åtgärder inom såväl primärvård som specialistsjukvård där det framförallt är ickeakuta operationer som fått skjutas upp. Trots detta har förtroendet för vården bland invånarna fortsatt öka.

Under pandemin har ny digital teknik, förflyttning mot öppna vårdformer och samverkan mellan såväl sjukhus och primärvård som regionens kommuner utvecklats och fått extra fart. Detta ger goda förutsättningar för det fortsatta arbetet mot en nära vård.

Pandemin har påverkat kollektivtrafiken kraftigt då rekommendationerna har varit att undvika kollektivt resande. En rad åtgärder för att underlätta, och öka nöjdheten för resenärerna har genomförts.

Kulturverksamheten har fortsatt arbetat utifrån devisen "vi ställer inte in, vi ställer om". Mycket av verksamheten har därmed flyttats till digitala kanaler.

Trots att regionen kommit framåt i arbetet med regional utveckling uppvisar dock uppföljningen av RUS att det finns utmaningar i att nå flera av delmålen, särskilt de mål som är beroende av samhällssituationen i stort.

En kartläggning har visat på betydande skillnader i livsvillkor inom länet, och denna är nu en del som ligger till grund för regionens fortsatta arbete att minska dessa skillnader. Inom ramen för Nära vård har hälsoförbyggande utvecklingsinsatser genomförts. I övrigt har bland annat förstudier kring rehabilitering av vuxna med förvärvad hjärnskada samt

hemsjukvård för barn med stort vårdbehov genomförts. Arbeta har även skett kring barn och unga med psykisk ohälsa.

Verksamhetsperspektiv

Efter att 2020 behövt reducera planerad vård, har inflöde och produktion under 2021 normaliserats igen. Operationskön har under 2021 reducerats med 16,5 procent och ett flertal aktiviteter för ökad produktion är under uppstart. Trots stort fokus på att komma tillbaka till normala tillgänglighetsvärden, kommer effekterna av planerade aktiviteter förmodligen inte att ses under 2021.

Programarbetet med Nära vård är etablerat och inom programmet pågår ett flertal projekt.

Viktiga utvecklingsdelar inom Vård på rätt nivå är det pågående arbetet med patientkontrakt, standardiserade och sammanhållna vårdförlopp samt tjänstedesign och patientenkäter.

Implementeringen av regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet fortskrider.

Medelsvarstiden till 1177 har fortsatt öka under perioden. En ökad andel (89,5 procent) av invånarna i Västmanland hade till och med augusti 2021 loggat in i e-tjänster 1177.

Trots minskat resande till följd av pandemin har trafiken genomförts utan neddragningar.

En regional kraftsamling kring digitalisering och digital infrastruktur pågår. Kompetenshöjande insatser och samverkan med andra regioner är viktiga delar.

Arbetet med den nya sjukvårdsbyggnaden i Sala fortskrider enligt plan och budget.

Arbetet med Program Nytt Akutsjukhus Västerås har under delåret gått planenligt. Programmets totala omfattning, tidplan samt indikativ budgetram kvarstår.

Arbetet med miljöprogrammet fortsätter men vissa delar är försenade bland annat på grund av pandemin.

Framtagandet av ett Hållbarhetsprogram pågår.

Ett säkerhetslager har upprättats, för identifierade kritiska skyddsartiklar för vården.

Medarbetar /uppdragstagarperspektiv

Flertalet av de utvecklingsinsatser som genomförs syftar till att öka regionens attraktivitet som arbetsgivare. Pandemin har orsakat avvikelser på kort sikt men insatserna är långsiktiga och arbetet fortsätter över planperioden. Region Västmanlands resultat för Attraktiv Arbetsgivarindex har försämrats, men speglar den utveckling som skett i sektorn som helhet avseende jämförelse med tidigare år.

Pandemin fortsätter att påverka regionens verksamhet som helhet och dess chefer och medarbetare och kräver fortsatta prioriteringar och anpassningar av utvecklingsinsatser.

Under perioden har en strategisk plan för arbetsgivarkommunikation tagits fram som syftar till att tydligare kommunicera på vilket sätt regionen är en attraktiv arbetsgivare för potentiella nya medarbetare och andra definierade målgrupper.

Arbetsmiljöprogrammet avslutas den 31 december 2021 och förväntas därefter slutrapporteras.

Den regionövergripande kompetensförsörjningsprocessen har genomförts och arbetet med att ta fram en strategi för ST-läkarförsörjningen inom regionens hälso- och sjukvård är under uppstart med syftet är att säkra regionens långsiktiga specialistläkarbehov med sikte på 2030 i relation till förflyttningen mot nära vård.

Sjukfrånvaron i regionen är till och med augusti 2021 lägre än under motsvarande period under 2020 och är nu i nivå med 2019. Det är framförallt korttidsfrånvaron som minskat.

Arbetet med ett program för personal- och arbetsgivarpolitik fortskrider enligt plan med målsättningen är att Regionfullmäktige ska kunna fastställa programmet i juni 2022.

Involvering av vårdvalets aktörer i förändringsarbetet mot Nära vård pågår.

Ekonomiperspektiv

Från ett starkt resultat per augusti beräknas kostnaderna under andra halvåret öka så att regionens

helårsresultat på verksamhetsnivå blir 0. Trots stora ökade pensionskostnader av engångskaraktär (jämförelsestörande), medför tillkommande covidrelaterade riktade statsbidrag att ett negativt resultat kan undvikas. De finansiella målen prognostiseras nås, i huvudsak till följd av att resultaten för 2021 liksom 2020 är förbättrade av tillfälliga ersättningar kopplade till pandemin. De underliggande obalanserna inom hälso- och sjukvården kvarstår samtidigt som underskotten inom kollektivtrafiken tilltar.

Framtidsbedömning

Den svenska konjunkturen blev under första halvåret starkare än vad SKR tidigare räknat med. Såväl BNP som antalet arbetade timmar steg snabbare än beräknat. Det högre vaccinskyddet tillsammans med gradvis mildare corona-restriktioner lyfter förutsättningarna för det andra halvåret 2021 så att produktion, sysselsättning och inkomster, liksom det kommunala skatteunderlaget väntas öka för helåret. Dock förutspås en nedväxling i tillväxttakten för skatteunderlaget fram till 2024 som en följd av lägre produktivitets- och befolkningstillväxt (i arbetsför ålder).

Parallellt räknar SKR med en något lägre prisökningstakt 2020–2024, men skatteunderlaget förväntas ändå inte räcka till att finansiera en ökande kommunal verksamhetsvolym i samma utsträckning som under den senaste tioårsperioden. Samtidigt är den demografiska utmaningen nu större: de som arbetar ska försörja allt fler (yngre och äldre) och inte minst de ökade behoven av omsorg och vård av de äldre förutsätter allt större resurser.

Detta tillsammans med kvarvarande pandemirelaterade utmaningar i form av uppskjuten vård och osäker intäktsutveckling inom kollektivtrafiken gör att den ekonomiska utmaning som noterats under många år blir tydligare framöver. Enligt SKR är det nu tillfälle att genomföra åtgärder och satsningar som effektiviserar verksamheterna och håller tillbaka kostnadsökningarna på sikt.

Effekten av förändrade parametrar i kostnadsutjämningsystemet slår igenom fullt ut 2023 och förstärker utmaningen för Region Västmanlands del, liksom de underliggande obalanserna i hälso- och sjukvården och kommande stora investeringar i Nytt Akutsjukhus Västerås.

Nöjda invånare i en attraktiv region

Resultatmål	Indikator	Prognos
Invånarna ska ha förtroende för regionens tjänster	Andel invånare som har förtroende för hälso- och sjukvården	-
	Andel invånare som anser att väntetiderna i hälso- och sjukvården är rimliga	-
	Andel invånare som är nöjd med kollektivtrafiken	-
Tillväxten ska vara hållbar i hela regionen	Regional utveckling: Måluppfyllelse enligt indikatorer i RUS	Röd
Måldokument		
Framtidens hälso- och sjukvård 2030		Grön
Regional utvecklingsstrategi RUS		Gul
Regional kulturplan		Grön
Trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafik		Grön
Uppdrag		
1 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att ett systematiskt arbete för att utveckla patientens delaktighet stärks i den västmanländska vården.		Gul
2 Regionstyrelsen ska under planperioden säkerställa det gemensamma inriktningsbeslutet för förnyad vagnpark för Tåg i Bergslagen.		Grön
3 Regionstyrelsen ska leda arbetet med att verkställa intentionerna i RUS:en tillsammans med länets kommuner och andra intressenter.		Grön

Förtroende för regionens tjänster

Pandemin

Covid-pandemin har präglat vården även under 2021. Under årets första två månader klingade den andra covid-vågen av. Därefter kom den tredje vågen under mars-juni. Från mitten av maj minskar fallen snabbt. Men från sista veckan i juli och under augusti ökar smittspridningen.

Dödsfallen började minska i början av året i och med att allt fler brukare på äldreboendena fick sina vaccindoser. Under tredje vågen har därför betydligt färre personer avlidit.

Antalet covid-19-fall som behövt vårdas på sjukhus har varit betydligt färre under den tredje vågen med mellan 15-30 patienter på vanlig vårdavdelning och 3-5 patienter på IVA under april-början av maj. Därefter har vårdbehovet minskat och mellan mitten av juni till mitten av augusti har någon enstaka patient vårdats på vanlig vårdavdelning och ingen på IVA. I slutet av augusti har vårdbehovet ökat till drygt 10 på vanlig vårdavdelning och ibland en enstaka patient på IVA. Under september-oktober bedöms antal smittade att öka ytterligare.

Vaccinationerna mot covid-19 inleddes den 27 december 2020. Vaccinationstakten var lägre än väntat under de första månaderna 2021 på grund av försenade vaccinleveranser. Arbetet har präglats av nya beslut från Folkhälsomyndigheten, vilket krävt snabba förändringar och omplanering.

Under juli och augusti har vaccinationsintresset svalnat något, samtidigt som tillgången på vaccin ökat. Parallellt har grupper som arbetar mot covid-19 vaccination blivit allt mer aktiva i att sprida desinformation på sociala medier och på andra sätt försöka påverka vaccinationsarbetet.

Vaccinationstäckningen i gruppen 65 år och äldre är mycket god, såväl i Västmanland som i Sverige som helhet (>90 procent färdigvaccinerade). Sett till andelen >18 år som är färdigvaccinerade (70,72 procent eller har fått minst en dos (82,5 procent). Fler aktiviteter pågår för att öka vaccinationstäckningen, bl a genom att erbjuda drop-in och vaccination via vaccinationsbuss.

Pandemieffekter på vård

Då större delen av massvaccinationen bedöms vara avslutad under senare delen av hösten går vaccinationsprocessen in i en ny fas. Vaccination mot covid-19 kommer därefter att bli en naturlig del av vårdcentralernas löpande arbete.

Inom primärvården är det framförallt årskontroller, screeningverksamhet och hälsosamtal som det ses en eftersläpning. Vissa typer av undersökningar för kroniskt sjuka patientgrupper har inte kunnat utföras då man i relativt stor utsträckning ersatt fysiska besök med telefon- eller videouppföljningar.

Särskilda satsningar görs bl a avseende screening för livmodercancer där självtest HPV kommer att kunna användas för att nå fler kvinnor som avstått under pandemin eller som inte hunnit kallas.

Inom sjukhusvården är det i princip uteslutande de opererande specialiteterna som drabbats då nästan all icke opererande vård är av akut karaktär, vilken inte har påverkats i samma utsträckning. Aortascreening är i fas.

Under en period våren 2020 var mammografiscreeningverksamheten stängd efter samråd med smittskyddsläkare och under en längre period bedrevs endast begränsad verksamhet. Detta i kombination med att färre kvinnor kom på sina kallade tider och höga sjuktal under hösten har lett till att screeningverksamheten i dagsläget ligger ca 8 månader efter. Screeningverksamheten bedrivs nu i högt tempo med hjälp också av inhyrd personal och verksamheten räknar med att vara ikapp till sommaren 2022.

Förtroende hos invånarna

Förtroende för så väl vårdcentraler som för sjukhusen fortsätter att öka i hälso- och sjukvårdsbarometerns mätning bland invånare i Västmanland. Förtroendet för sjukhusen uppnår 78 procent, vilket är det högsta resultatet sedan mätningens start. För vårdcentralerna är förtroendet uppe på 65 procent, endast 2012 var resultatet högre.

Uppfattningen om väntetiderna är något försämrad jämfört med 2020, dock är resultatet högre än före pandemin. 60 procent av invånarna anser att väntetiderna till sjukhus är rimliga medan 74 procent anser att väntetiderna till vårdcentralerna är rimliga. Före pandemin var resultatet för sjukhusen 50 procent och för vårdcentralerna 67 procent.

Resultatet i Hälso- och sjukvårdsbarometern påverkas av samhällsdebatten. Under pandemin har Hälso- och sjukvårdsförvaltningen varit i blickfånget och genom media och digitala kanaler försökt att hålla invånarna informerade om läget i sjukvården.

Framtidens hälso- och sjukvård 2030

I *Målbild 2030* beskrivs framtidens hälso- och sjukvård med fyra fokusområden. Under perioden har en förflyttning gjorts, framförallt inom digitalisering, där nyttjande av ny digital teknik och förflyttningen mot öppna vårdformer utvecklats. Även samarbete och samverkan mellan verksamheter, sjukhus och primärvård som regionens kommuner har utvecklats och har fått extra fart under pandemin. Detta ger goda förutsättningar för det fortsatta arbetet mot en nära vård.

Uppdrag 1 Utveckla patientens delaktighet

I takt med Nära vård-förflyttningen och etablering av de personcentrerade och sammanhållna vårdförloppen blir patientkontraktets delar på ett naturligt sätt integrerat. Patienter har medverkat i framtagandet av vårdförloppen. Inom ramen för standardiserade vårdförlopp cancer har sedan många år patientföreningsträffar genomförts. I Nära-vårdförflyttningen pågår många projekt där metoden tjänstedesign används för att involvera och skapa delaktighet i förändringsarbetet. En handlingsplan för patientkontraktet har tagits fram. Patientenkäter har genomförts för hela sjukvården, varav en specifik för standardiserade vårdförlopp inom cancer.

Kollektivtrafik (KTF)

Rekommendationen från Folkhälsomyndigheten har under året varit att bara resa med kollektivtrafik om man måste. Det har medfört att det inte har gått att marknadsföra kollektivtrafiken med syfte att öka resandet. Framdörren är fortsatt stängd och det är ovisst när den kommer att öppnas igen, vilket innebär att det inte går att köpa biljetter eller att ladda kort ombord och kundkontakten med föraren är begränsad. Försäljningen har flyttats över från ombordköp till digitala kanaler och ombud. Trots detta har nöjdheten hos allmänheten ökat successiv sedan mars.

Åtgärder som är genomförda för att öka invånarnas nöjdhet är att informationen i digitala och andra kanaler har förtydligats.

Åtgärder som pågår för att öka invånarnas nöjdhet är bland annat införande av ny plattform för att förbättra trafikinformation i realtid och ge bättre möjlighet för trafikledning. Utveckling av en ny och tydligare app med möjlighet att köpa periodkort och Mina sidor blir mer användarvänliga.

Med genomförda och pågående åtgärder förväntas nöjdheten öka ytterligare, men på grund av osäkerheten med pandemiutvecklingen är det osäkert om målet under året kommer att nås.

Arbetet med trafikförsörjningsprogrammet går plan- enligt och beslutas av regionfullmäktige i septem- ber.

Uppdrag 2 Förnyad vagnpark TiB

Samtliga ägare har fattat beslut om tåganskaffning och borgensåtagande. Nya tåg är beställda och mål- sättning är leverans i huvudsak under år 2023.

Kultur- och folkbildning

Den pågående pandemin påverkar fortfarande verk- samheten. Verksamheten har haft dialog med kom- munerna, fria kulturskapare och fria grupper och agerar utifrån devisen "vi ställer inte in, vi ställer om". Mycket av verksamheten har flyttats till digi- tala kanaler.

Den Regionala idrottsplanen 2022-2030 har skick- ats ut på remiss från maj till sista augusti. Det ge- nomfördes en remisskonferens i maj.

Arbete med att ta fram en ny Regional kulturplan 2023-2026 har fortsatt under perioden och det har genomförts 11 digitala dialogmöten utifrån olika konstområden under våren 2021. Det har även ge- nomförts dialogmöten med ungdomar som som- marjobbade på Karlsgatan 2 under juni. Arbetet ut- går från RUS.

Hållbar tillväxt

Regional utveckling

Under perioden maj tom augusti har samhällets präglats av återhämtning. På arbetsmarknaden är det en gynnsammare utveckling med färre varsel och en sakta sjunkande arbetslöshet. Många av de undersökningar som riktar sig mot näringslivet in- dikerar också ett starkare läge.

Region Västmanlands utvecklingsarbete har löpt planenligt under perioden. Det har skett ett större arbete för att kring bredbandsutbyggnad för att kunna söka medel hos PTS. Arbetet för att ta fram lä- nets kommande länstransportplan har intensifi- erats. Därtill har en remissversion av Region Väst- manlands och andra i länets centrala aktörers plan för näringslivsutveckling, tillväxt och smart speci- alisering färdigställts.

Trots att regionen kommit framåt i arbetet med RUS uppvisar dock uppföljningen av indikatorn, se ne- dan, att det finns utmaningar i att nå flera av delmål- en, särskilt de mål som är beroende av samhällssi- tuationen i stort.

Avseende kulturverksamheten så beskrivs denna under avsnittet "kultur och folkbildning". Vad gäller hanteringen av Covid-19 har det regionala utveckl- ingsarbetet fortsatt varit påverkat så tillvida att de flesta möten och konferenser är digitala

Indikator: Regional utveckling: Måluppfyllelse enligt indikatorer i RUS

Totalt sett är det åtta av de 20 delmålen inom RUS där utvecklingen bedöms vara gynnsam. Indikatorn bedöms därmed som röd

Länets regionala utvecklingsstrategi "Ett Livskraf- tigt Västmanland" antogs juni 2020. I september 2021 skedde den första uppföljningen som avsåg år 2020 och baseras på hur utvecklingen ser ut för 20 olika delmål. Denna visar att det finns stora utma- ningar inom de tre målområden som berörs av stra- tegin. Sammantaget finns det 20 olika delmål under RUS:ens målområden och av dessa är sex så kallade prioriterade delmål. De flesta av målen är formule- rade som att saker ska öka eller minska.

Totalt sett är det åtta av de 20 delmålen inom RUS där utvecklingen bedöms vara gynnsam. Om man studerar målområdena för sig är måluppfyllelsen 33 procent inom "Ett välmående Västmanland", 29 procent inom "Ett tillgängligt Västmanland" och 57 procent inom "Ett nyskapande Västmanland".

inom målområdet "Ett välmående Västmanland" be- döms utvecklingen vara gynnsam för de delmål som handlar om ökad tillit samt ökad tillgänglighet till hälso- och sjukvården. Övriga delmål visa ett nega- tivt resultat. Det gäller även de prioriterade delmål som finns kring folkhälsa och balansen på bostads- marknaden. Totalt sett är det endast två av sex del- mål inom målområdet som har en gynnsam utveck- ling.

Inom "Ett tillgängligt Västmanland" bedöms ut- vecklingen som positiv vad gäller tillgängligheten till "natur och kulturmiljöer" samt produktionen av fossilfri och förnybar energi. Men för övriga fem del- mål inom målområdet är utvecklingen mindre gynn- sam. Det råder till exempel alltså stora skillnader mellan landsbygd och tätort.

Inom "Ett nyskapande Västmanland" var det fyra av sju delmål som visade en gynnsam utveckling. Förnyelseförmågan inom näringslivet bedöms ha ökat, det var lättare att hitta kompetens till företag och organisationer. Vad gäller företagsklimatet i länet har många kommuner visat en positiv utveckling men det är dock fortfarande så att fem av länets kommuner kommer mycket långt ned i en ranking av rikets kommuner. De delmål där utvecklingen var sämst inom "Ett nyskapande Västmanland" handlar om antalet exporterande företag som inte ökade. Den ekonomiska utvecklingen samt utvecklingen av andelen sysselsatta var också, i spåren av pandemin, mycket svag.

Måluppfyllelsen för RUS kan inte beskrivas som annat än ogynnsam och indikatorn bedöms vara röd. Detta trots god framdrift inom de mer regioninterna delarna i arbetet med RUS:en.

Se gärna Region Västmanlands hemsida för en fullständig redovisning som nås via följande länk: <https://regionvastmanland.se/utveckling/vastmanlands-regionala-utvecklingsstrategi>

Uppdrag 3 Verkställa RUS i samverkan

Detta arbete har skett brett inom olika områden. Centralt är att Region Västmanland har påbörjat ett framgångsrikt arbete för att tydligare knyta regionplanen till RUS. I och med detta framgår det mycket tydligare hur regionens arbete bidrar till måluppfyllelse till RUS. Det bildar också en grund för arbetet med integreringen av RUS i hela regionens arbete. Ett internt RUS-nätverk har bildats där representanter från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, och Kollektivtrafikförvaltningen ingår. Många av de handlingsplaner och strategier som tas fram inom regionen har tydligt knutits till RUS, till exempel ex trafikförsörjningsprogrammet och forsknings- och innovationsstrategin. Även externa strategier och handlingsplaner har tagits fram utifrån RUS, till exempel skogsstrategin och handlingsplanen för livsmedelsstrategin som länsstyrelsen ansvarar för. Med kommunerna sker en fortsatt dialog om formerna för samverkan utifrån RUS. Flera av länets kommuner har på ett tydligt sätt integrerat RUS i det strategiska planeringsarbetet. Trots att måluppfyllelsen för RUS i stort bedöms vara ogynnsam är bedömningen att det arbete som Region Västmanland gör för att verkställa RUS i samverkan är framgångsrikt.

En god och jämlik hälsa

Resultatmål	Indikator	Prognos
Invånarnas hälsoläge ska vara gott och jämlikt	Andel vuxna invånare med självupplevd god hälsa	-
	Skillnader i självupplevd hälsa mellan socio-ekonomiska grupper	-
	Andel ungdomar med fullgod psykisk hälsa i årskurs 9 och år 2 i gymnasiet	-
	Genomsnittligt antal skadade tänder hos den mest sjuka tredjedelen av undersökta 12-åringar	-
Måldokument		
Program för Region Västmanlands hälsoinriktade arbete		Grön
Regional utvecklingsstrategi (RUS)		Gul
Uppdrag		
4 Under 2021 ska regionstyrelsen utreda och komma med förslag kring ett övergripande arbete som ska minska hälsoklyftorna i länet.		Gul
5 Under 2021 ska regionstyrelsen prioritera hälsofrämjande och förebyggande insatser som riktas mot områden som riskerar hög ohälsa.		Gul
6 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan fungerar väl för de grupper som har störst vårdbehov.		Gul
7 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att ledtider inom cancervården förbättras.		Gul
8 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa förbättras.		Gul
9 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att verksamheterna prioriterar forskning och innovation i utvecklingsarbetet.		Gul

Gott och jämlikt hälsoläge

Läge och hantering av covid-19

Uppdrag 4 Minska hälsoklyftor

Program Nära vård pågår sedan november 2020. Inom programmet finns tre målområden, däribland *Sjukdomsförebyggande*, där det pågår utvecklingsinsatser, t ex utvecklingsprojekt avseende barn med fetma. Dessutom pågår utveckling av hälsocenter. Den del av arbetet med uppdraget som folkhälsa ansvarar för är beräknat att starta under senare delen av året.

Uppdrag 5 Prioritera förebyggande insatser mot ohälsa

En ny rapport har tagits fram som visar på stora skillnader mellan västmanlänningarna när det gäller utbildning, arbete, inkomst, boende och närmiljö. Det medför också skillnader i levnadsvanor och hälsa. Rapporten visar att vägen mot en mer jämlik hälsa innebär ett arbete där flera sektorer måste samverka inom en mängd olika frågor och att regionen behöver ta ett helhetsgrepp som täcker in alla livsskeden och livsområden så att även befolkningens hälsa kan stärkas. Rapporten kommer att ligga till grund för regionens interna och externa arbete med att minska

skillnader i livsvillkor och fortsätta utvecklas mot ett Välmående Västmanland.

En förstudie kring barn med fetma pågår med syftet att förbättra omhändertagandet och behandlingen för barn med övervikt eller fetma i Västmanland.

Ett projekt för äldre med psykisk ohälsa har pågått under planperioden med målet att starta en äldrepsykiatrisk mottagning i januari 2022.

Utöver detta pågår ytterligare aktiviteter/insatser.

Uppdrag 6 Samverkan för dem med störst vårdbehov

För att säkerställa att följsamhet till riktlinjer och överenskommelser avseende samverkan vid utskrivning från slutna vården har ett nätverk bildats. Detta för att snabbt kommunicera när det uppstår frågor mellan huvudmännen. Likaså är arbetet med personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp viktiga delar (se vidare avsnitt Vård på rätt nivå).

En förstudie har pågått under våren för vuxna personer med förvärvad hjärnskada från tidig rehabilitering till livslång rehabilitering/habilitering. Ytterligare en förstudie utfördes under våren rörande hemsjukvård för barn med stort vårdbehov. Både förstudierna är utförda inom ramen för Nära vård och beslut tas i början av hösten om fortsatt arbete och övergång i projektform.

Ett palliativ kunskapslyft har startat vid palliativa kliniken där utbildning inom allmän palliativ vård till samtliga yrkeskategorier erbjuds i den kommunala hälso- och sjukvården.

Uppdrag 7 Förbättra ledtider i cancervården

Verksamheterna har i stort klarat målen för inklusionskriterier och ledtidsmått. Antalet inkluderade är något färre än föregående år en anledning kan vara rädsla att söka vård under covid-19 pandemin.

Uppdrag 8 Samverkan kring barn/unga med psykisk ohälsa

Under perioden har arbetet med den regionala samlingen kring föräldraskapsstöd påbörjats. Material utvecklas som kan användas vid föräldramöten/samtal med föräldrarna för att utveckla skolan som en hälsofrämjande arena.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens första linje för barn och unga med psykisk ohälsa (Barn- och ungdomshälsan) har under perioden ökat tillgängligheten genom att öppna upp för vårdnadshavare att själva boka ett första bedömnings besök inom verksamheten.

Barn och ungdomspsykiatri har under 2021 fortsatt att utveckla sin mottagningsenhet (BUP start) för att förstärka kvaliteten i en första bedömning för att på sikt stärka tillgängligheten för de patienter som behöver det bäst.

Utifrån den processöversyn för barn och unga med upplevd psykisk ohälsa som gjordes under 2020 där olika utvecklingsområden identifierades har översynen gått över i nästa fas. En förstudie har påbörjats inom KAK-området gällande samordning för ungdomar mellan 17-18 år och övergången från barn till vuxen. Förstudien förväntas vara klar till årsskiftet.

Projekt mottagning för tidiga insatser barn 0-6 år pågår. Där bedrivs teambaserad samverkan kring barn 0-6 år med två eller fler utvecklingsavvikelser. Mottagningen har varit igång i pilotfas under snart ett år med ett högre inflöde än förväntat. Process påbörjad med att överföra verksamheten i ordinarie verksamhet.

Uppdrag 9 Prioritera forskning och innovation

Allt fler verksamheter arbetar med forskning och innovation i sitt utvecklingsarbete. Antalet medarbetare som är engagerade i forskning eller innovation har ökat och vi ser stora effektivitetsvinster inom exempelvis Barn- och ungdomspsykiatri. Likaså ser vi förbättrade behandlingsmetoder inom såväl kirurgisk och medicinsk verksamhet som följer forskningsfronten inom respektive område.

En effektiv verksamhet av god kvalitet

Resultatmål	Indikator	Prognos
Verksamheten ska bedrivas med god tillgänglighet	Andel invånare som får sin vård minst enligt vårdgarantin (0, 3, 90, 90)	Röd
Verksamheten/vården ska bedrivas på rätt nivå	Nyttjande av e-tjänster/andel anslutna	Grön
	Primärvårdens kostnadsandel av samtlig hälso- och sjukvård	-
Verksamheten ska bedrivas med god kvalitet	Medicinsk kvalitet inklusive patientsäkerhet: Målnivåer enligt Vården i siffror; andel indikatorer som når uppsatta målnivåer	-
Verksamheten ska bedrivas med god hushållning av resurserna	Miljö- och klimatpåverkan: Måluppfyllelse enligt miljöprogram	-
Måldokument		
Framtidens hälso- och sjukvård 2030		Grön
Primärvårdsprogram		Gul
Regional kulturplan		Grön
Trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafik		Grön
Miljöprogram		Gul
Regional utvecklingsstrategi (RUS)		Gul
Uppdrag redovisas per mål nedan		

Mål: Verksamheten ska bedrivas med god tillgänglighet

Uppdrag	Prognos
10 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa, att förslag till nytt styrdokument för regionens digitalisering tas fram för perioden 2021-2024.	Grön
11 Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att arbetet med förflyttning mot en nära vård framskrider och konkretiseras.	Grön
12 Regionstyrelsen ska säkerställa att åtgärder genomförs i syfte att uppnå målen i kömiljarden och andra överenskommelser för att klara vårdgarantin.	Röd
13 Under planperioden ska regionstyrelsen verka för att samverkan kring utbyggnad av bredband och digitala tjänster prioriteras.	Grön
14 Under planperioden ska regionstyrelsen verka för ökade anslag från staten, då länets vägnät är underfinansierat.	Grön

Hälso- och sjukvård – tillgänglighet

Regionens tillgänglighetsvärden är fortsatt starkt påverkade av den pågående pandemin.

Efter att 2020 behövt reducera planerad vård, har dock inflöde och produktion under 2021 normaliserats igen.

Produktionsvärdena för besök och operation/åtgärd visar förbättrade utfallssiffror detta år. När det gäller besök fortsätter ökningen av distanskontakter men även de fysiska besöken visar en ökning i jämförelse mot 2020. Operationskön har under 2021 reducerats med 16,5 procent och ett flertal aktiviteter är under uppstart. Trots att fokuset är högt på att komma tillbaka till normala tillgänglighetsvärden inom alla områden är prognosvärdet satt till

rött då effekterna av alla planerade aktiviteter förmodligen inte kommer att ses innan årsskiftet.

För att hantera covid-vården i ett längre perspektiv kommer Infektionskliniken att utöka med sex vårdplatser från senare halvan av september. Om behov föreligger kan en vårdavdelning med ytterligare 12 vårdplatser iordningsställas.

Primärvården och sjukhusvården har gemensamt utarbetat rutiner för bedömning och behandling av post-covid för att säkerställa ett effektivt omhändertagande.

Indikator: Vårdgaranti

Tillgängligheten för operation/åtgärd har förbättrats jämfört med augusti 2020, medan värdena för övriga delar har försämrats. Sammantaget prognostiseras därmed indikatorn som röd, då effekterna

av alla planerade aktiviteter förmodligen inte kommer att ses innan årsskiftet.

Jämförelsen med 2020 är dock svårvärderad på grund av pandemiutbrottet 2020.

Översikt utfall augusti 2021 jämfört augusti 2020 av andel patienter som får hjälp inom uppsatta tidsgränser (0, 3, 90, 90 dagar)

Primärvård		Aug 2021	Aug 2020
0	Kontakt samma dag	84 %	92 %
3	Medicinsk bedömning inom 3 dgr	82 %	86 %
Specialiserad vård			
90	Första besök inom 90 dagar	74 %	75 %
90	Operation/åtgärd inom 90 dgr	51 %	45 %

Kommentar till mätvärden i tabellen: Augustivärdet speglar inte hur tillgängligheten sett ut under året på grund av minskad elektiv produktion under semesterperioden, vilket påverkar tillgängligheten i augusti negativt. Eventuellt kan indikatorn framöver ändras till att mäta medelvärdet för samtliga månader i perioden.

0 – Telefontillgänglighet primärvård

Under perioden har det fortsatt vara ett högt tryck kring telefontillgängligheten. De flesta vårdcentraler håller en god tillgänglighet, men en tydlig spridning finns under perioden där vissa vårdcentraler har haft svårigheter.

3 – Medicinsk bedömning primärvård

Västmanland har under perioden inte klarat uppsatta mål på 85 procent kring uppfyllelse av den förstärkta vårdgarantin. Under maj till augusti är det 6 av 28 vårdcentraler som uppnådde 85 procent eller mer.

90 – Besök specialiserad vård

Vårdgarantivärdet förbättrades succesivt under början på året och under apr – jun låg värdet precis under 90 procent. När sedan remissinflödet fick en rejäl topp under juni och semesterperioden startade påverkades vårdgarantivärdet negativt i linje med normalt säsongsmonster.

90 – Operation/åtgärd specialiserad vård

När det gäller operation/åtgärd startade året med en stor kö på grund av pandemin. Under året har

antalet väntande kunnat reducerats succesivt fram till semesterperioden vilket även gett effekt på vårdgarantivärdet. Dock inte i önskvärd takt.

Övriga väntetider

Barn- och ungdomspsykiatri

BUP uppnår inte målen i den förstärkta vårdgarantin på 30 dagar gällande besök, utredning och behandling. Resultatet för perioden visar att besök sjunker, utredning ökar och behandling är jämförbart med föregående år och period.

Telefontillgänglighet hos 1177

Medelsvarstiden till 1177 på telefon blev under perioden drygt 26 minuter. I jämförelse med föregående år och period var medeltiden drygt 19 minuter, alltså en ökning med 7 minuter. Antalet samtal har fortsatt öka under 2021 och har sedan pandemins inledning mer än fördubblats. 1177 blir den väg patienterna valt när drop-in mottagning på vårdcentraler dragits in under pandemin. När denna verksamhet åter öppnar förväntas patientströmmen flyttas tillbaka och 1177 avlastas.

Uppdrag 10 Digitalisering

Strategi för Digitalisering under perioden 2021-2024 antogs av regionstyrelsen 30 mars 2021.

Uppdrag 11 Nära vård

Ett omfattande övergripande utvecklingsarbete pågår där en ny vårdstruktur tas fram med fokus på att erbjuda vård närmre patienten i hela länet. Programarbetet med Nära vård är etablerat och inom programmet pågår ett flertal projekt. De största projekten i program Nära vård omfattar utökad mobilitet och äldrepsykiatri. Under planperioden har fem projekt för utökad mobilitet i länet startat. Uppdraget är att etablera, utveckla och samordna befintlig mobil verksamhet i länets alla noder samt skapa möjlighet till direktinläggning på länets sjukhus, samt att erbjuda jämlik palliativ vård i hela länet. Kontinuerlig utvärdering görs med hjälp av följeforskare för området utökad mobilitet. Ett projekt för äldre med psykisk ohälsa har pågått under planperioden med målet att starta en äldrepsykiatrisk mottagning i januari 2022. Forskning sker inom området äldrepsykiatri.

Uppdrag 12 Korta vårdköer

Under perioden september – november kommer en ny nationell mätning med stimulansmedel att pågå. Regionens möjligheter att få ta del av dessa ekonomiska medel får anses som goda inom områdena "Medicinsk bedömning primärvård", "Besök specialiserad vård" samt "Operation/åtgärd specialiserad vård". Inom Barn- och ungdomspsykiatriens tre delområden (första besök, utredning och behandling) är utmaningarna större.

Planerade och pågående aktiviteter för ökad tillgänglighet.

- Alla som planeras för operation i Köping kontaktas av Vårdgarantienheten för att säkerställa att dag och tid passar.
- Alla uteblivna besök på Ögonkliniken kontaktas av Vårdgarantienheten för att säkerställa att det finns ett vårdbehov.
- Vårdgarantienheten hjälper BUP med att kontakta föräldrar/patient innan första besök för att säkerställa att underlaget blir rätt ifyllt.
- Separering av det elektiva flödet från den mer svårplanerade akuta kirurgin.
- Fortsatt intensivt arbete med att säkerställa avtal och nya avtalsformer med privata aktörer samt samarbetet med angränsande regioner.
- Område akutsjukvård kommer att öka sin kirurgiska produktion från och med vecka 40 då kapaciteten ökar på centraloperation samtidigt som det skapas ca 20 nya vårdplatser för elektiv kirurgi.
- Inom BUP har extra medel avsatts för att möjliggöra externa insatser i form av utredningar.

Kollektivtrafik (KTF) - tillgänglighet

Trots pandemin med minskat resande har trafiken genomförts utan neddragningar. Då pandemin till skillnad mot förra året har påverkat resandet under periodens alla månader, har antalet resor med buss i år minskat 19 procent i jämförelse med samma period föregående år. Marknadsandelen av det motoriserade resandet uppgår till åtta procent jämfört med förra årets 11 procent.

För att nå målen pågår flera större projekt med syfte att utveckla tillgänglighet och enkelhet för resenären.

Serviceresor sker i betydligt högre grad via ensamåkning och alltid för personer i riskgrupper. Ingen betalning sker i bilen, egenavgiften faktureras. Anpassade samordnings- och planeringsrutiner på grund av pandemin har lett till längre väntetider för sjuk- och färdtjänstresenärer.

Transport av bekräftade och befarade patienter med covid 19 sker med specialutrustade fordon och specialutbildade förare.

Regional utveckling - tillgänglighet

Arbete för att nå resultat inom de uppdrag som berör regional utveckling har fortsatt i god takt under tertialen. Arbets sättet har fortsatt präglats av att medarbetare arbetat på distans och att mötesformerna främst varit digitala. Bedömningen är att detta inte påverkat resultaten negativt i någon större omfattning.

Uppdrag 13 Utbyggnad bredband

Genom kompetenshöjande insatser vill Region Västmanland skapa en regional kraftsamling kring digitalisering och digital infrastruktur. Digitalisering och digital infrastruktur ska även vara ett tydligare perspektiv i regionala analyser, utredningar och projekt. Samverkan har skett med andra regioner både kring frågor om digitalisering och kring bredband. Under året planeras bland annat för en konferens "Leda i digital omställning" riktad till politiker och ledande tjänstemän. Det har även skett ett arbete för att planera ett "Regionalt bredbandslyft". Under andra tertialen har det också skett ett större arbete för att skapa förutsättningar för Västmanlands län att erhålla det stöd för bredbandsutbyggnad som fördelas av PTS (Post och Telestyrelsen). Arbetet med att undersöka möjligheterna att lämna in ansökningar till CEF2 Digital, angående 5G utbyggnad i rurala områden och i anslutning till större transport-stråk tillsammans med andra regioner och privata aktörer har också fortsatt.

Uppdrag 14 Anslag till vägnät

Arbete pågår med att skapa klarhet i hur medel fördelas till de olika regionerna i landet. Det kommer att bilda grunden för ett framtida påverkansarbete.

Mål: Vården ska bedrivas på rätt nivå

Uppdrag	Prognos
15 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att personcentrerade arbetssätt finns som stödjer patientens delaktighet i sin egen vård.	Gul
16 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa åtgärder som över tid leder till ökad effektivitet i hälso- och sjukvården.	Gul

Indikator: Nyttjande av e-tjänster/andel anslutna

89,5 procent av invånarna i Västmanland hade till och med augusti 2021 loggat in i e-tjänster 1177, detta jämfört med 73 procent i augusti 2020.

Indikatorn prognostiseras därmed som grön.

Pandemin har medfört att fler invånare hittat till de digitala tjänsterna på 1177. Bokning av provtagning för covid-19 samt vaccination görs i första hand via 1177.se. Utan tidbokningstjänsterna på 1177.se, som är integrerade i journalsystemet Cosmic, hade det varit svårt att genomföra vaccinationen mot covid-19.

Uppdrag 15 Personcentrerat arbetssätt

Viktiga delar är det pågående arbetet med patientkontrakt, standardiserade och sammanhållna vårdförlopp samt tjänstedesign och patientenkäter, se beskrivning av Uppdrag 1 Utveckla patientens delaktighet.

Uppdrag 16 Åtgärder för ökad effektivitet i hälso- och sjukvården

Samtliga åtgärder för personcentrerat arbetssätt och sammanhållna vårdförlopp syftar till en god och jämlik vård, som i sig förväntas ge en ökad effektivitet i vården. Införandet av vårdförloppen har fått anpassa takten på grund av prioritering av covid-19 arbetet.

Mål: Verksamheten ska bedrivas med god kvalitet

Uppdrag	Prognos
17 Under 2021 ska regionstyrelsen tillse att ett nytt primärvårdsprogram som stödjer utveckling av en god och nära vård och stärker samverkan med kommunerna tas fram.	Gul
18 Under planperioden ska Kollektivtrafiknämnden säkerställa att den faktiska kvaliteten i kollektivtrafiken ökar i hela länet.	Grönt

Hälso- och sjukvård

För att värdera måluppfyllelse och kvalitet analyseras resultat som är tillgängliga inom nationella presentationen "Vården i siffrors" områden. Målnivåer analyseras och åtgärder diskuteras tillsammans med verksamheterna och redovisas i årsredovisningen samt kvalitetsbokslutet.

Implementeringen av regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet fortskrider genom indikatorsuppföljning och ledningsgruppsdialoger.

Förekomsten av vårdrelaterade infektioner inom slutenvården (VRI) visade vid vårens mätning en

minskning som troligen kan förklaras av ett stort fokus på hygienföreskrifter under pandemin samt en minskning av operationer. Dock nådde inte följsamheten till basala hygien- och klädrutiner målnivån, vilket föranleder mer arbete på både struktur- och verksamhetsnivå med fokus på verksamheter där försämring skett.

Uppdrag 17 Nytt primärvårdsprogram

Ett omfattande arbete med att ta fram ett förslag till nytt primärvårdsprogram har slutförts under planperioden och ett förslag finns framtaget. Förslaget

behandlades på regionfullmäktige i juni, men återremitterades för vidare bearbetning.

Regional utveckling och kollektivtrafik (KTF)

Uppdrag 18 Faktisk kvalitet i kollektivtrafik

På Uven och Svealandbanan har nya tåg anskaffats som är mer driftsäkra, vilket medför att antalet inställda turer har minskat betydligt. Totalt för kollektivtrafiken bedöms därmed kvaliteten öka under 2021.

Mål: Verksamheten ska bedrivas med god hushållning av resurserna

Uppdrag	Prognos
19 Regionstyrelsen ska under planperioden ta fram förslag till ett hållbarhetsprogram som sedan ersätter regionens miljöprogram.	Grön
20 Under planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter förbättrar köptroheten och följer beslutade regler kring upphandling och inköp.	Grön
21. Under planperioden ska regionstyrelsen verka för ökad robusthet och resiliens inom regionens verksamheter med fokus på fastighets- och materialförsörjningsområdet.	Grön

Hushållning och hållbar utveckling

Arbetet pågår enligt målen i miljöprogrammet men är försenad inom området cirkularitet på grund av vakanser inom verksamheten hållbarhet samt effekter av pandemin. I samarbetet med region Sörmland har dialoger förts kring inköp för att stärka hållbarhet i inköpsprocesserna. Arbetssättet gentemot förvaltningarna har stärkts och en struktur för dialoger som innehåller hållbarhets tre perspektiv har tagits fram.

Uppdrag 19 Hållbarhetsprogram

Arbetet pågår för framtagandet av programmet. En dialog med samtliga förvaltningar, koncernledning och hållbarhetsrådet har skett under perioden. En remisskonferens organiserades i juni 2021 och en intern remissrunda har genomförts under sommaren 2021.

Uppdrag 20 Köptrohet

Ett regionövergripande arbete pågår med att förenkla för regionens verksamheter att handla elektroniskt på upphandlade avtal vilket också bidrar till ökad köptrohet. Arbetet löper på. Pandemin har försvårat och i viss mån fördröjt utvecklingen.

Utöver det pågår ett utvecklingsarbete för ökat samarbete mellan Inköpsorganisationen och Controller-service.

Pågående fastighetsprojekt

Byggnation av ny bussgata pågår på Västerås sjukhusområde och beräknas kunna tas i bruk vid årsskiftet. I samband med byggnationen av bussgatan har antalet parkeringsplatser minskat. Detta har kompenseras med tillskapande av en ny parkeringsplats vid Sundinska vreten som planeras att färdigställas senast vid årsskiftet.

Försäljning av den gamla sjukhusbyggnaden i Sala är genomförd och ett köpekontrakt har tecknats med ProNordic.

Arbetet med den nya sjukvårdsbyggnaden i Sala fortskrider enligt plan och budget. Den nya sjukvårdsbyggnaden kommer att ge Sala mer verksamhet på en halverad yta, högre tillgänglighet och robusthet, fler vårdplatser samt en rehabassäng.

I maj godkände regionstyrelsen förstudie och påbörjande av lokalplanering för byggnation av en rättspsykiatrisk vårdenhet med säkerhetsklass 3-platser i Sala.

En ombyggnad av hus 52 och 53 vid Västmanlands sjukhus Västerås håller på att färdigställas för att anpassas till Utbildningsenhetens behov av lokaler och utbildningsutrymmen. Utbildningsenheten planerar att flytta in vid årsskiftet.

Program Nytt Akutsjukhus Västerås, NAV

Arbetet med Program Nytt Akutsjukhus Västerås har under delåret i huvudsak gått planenligt. Programmets totala omfattning, tidplan samt indikativ budgetram kvarstår.

Under perioden har programmet avslutat skedet initiering med tillhörande programhandlingskalkyl vilken visade på ett behov av att effektivisera programmet i sin helhet. Utöver de effektiviseringar som därmed inarbetats har även vårdbyggnadens bruttoarea minskat med cirka 5000 kvm BTA. Programmet har fortfarande möjlighet att inrymma huvudfunktionsprogrammet i den effektiviserade byggnaden.

Projekt Vårdbyggnad har under perioden planenligt arbetat med skedet etablering med specifiering av framtagna planlösningar och gjort systemval. En entreprenör har upphandlats för att i samverkan med regionen uppföra Vårdbyggnaderna. Upphandlingsprocessen har följt fastställd upphandlingsstrategi och beslutad delegationsordning.

Regionfullmäktige fattade under 2020 tre finansiella igångsättningstillstånd för projekt Försörjning. Två beslut för att säkerställa elförsörjningen till sjukhusområdet i Västerås, och ett tredje avseende genomförande av förberedande arbeten inför uppförandet av vårdbyggnaderna. Under perioden har ett antal upphandlingar av entreprenörer genomförts och genomförandet har påbörjats. Utöver detta pågår arbete med en förstudie för Ambulansverksamheten. Arbetet löper på planenligt.

Under delåret har projekt Utrustning och projekt Konst genomfört förberedande aktiviteter för att säkerställa att respektive projekts framdrift harmoniserar med övriga programmet. Ett konstprogram är sammanställt som grund för fortsatt arbete. Projekt Utrustning har sammanställt en försörjningsstrategi vilken beskriver hur projektet kommer att arbeta med anskaffning av utrustning och inredning till det nya akutsjukhuset.

Programmets två kravställande projekt, Vårdverksamhet respektive Verksamhetsstöd, har under perioden arbetat med att slutföra arbetet med att åter-

koppla hur granskningskommentarerna på framtagna lösningar har omhändertagits. Andra aktiviteter som genomförts är relaterade till verksamhetsutveckling och effekthemtagning. Projekt Verksamhetsstöd har deltagit i arbetet med att göra en översyn av hyresmodellen, arbetet leds av Fastighets- och serviceförvaltningen.

Programmet har utrett behov och lösningar för kommande etapper. Utifrån utredningen har ett antal förstudier påbörjats vilka pågår planenligt och kommer att återrapporteras i kommande period. Parallellt har det även pågått ett arbete med att ta fram en allokeringsplan vilken beskriver framtida inplaceringar av enheter i sjukhuset. Allokeringsplanen kommer att vara en levande plan fram till dess att verksamheterna flyttar in i det nya akutsjukhuset. I förlängningen av detta arbete följer en plan över vilka fastigheter som kan utrangeras över tid.

Dialogen med Västerås stads bygglovsenhet fortsätter för att säkerställa en transparent process genom alla bygglov som programmet behöver hantera. En dialog sker även med Länsstyrelsen.

I den kommande perioden kommer programmet fortsätta enligt liggande planer och genomföra de förberedande arbeten vilka behöver färdigställas innan arbetet startar med att uppföra vårdbyggnaderna. I övrigt kommer programmet att arbeta med att ta fram och sammanställa underlag till ett finansiellt igångsättningstillstånd av regionfullmäktige i februari 2022.

Kostfrågor

Ett projekt pågår med att utveckla en ny webapplikation där patienterna ska kunna se meny och beställa måltider på digital väg. Webapplikationen möjliggör ökad patientdelaktighet i val av maträtt. Applikationen ger även Kost en möjlighet att ha en mer flexibel meny, vilket i sin tur kan möjliggöra mer inköp av livsmedel från lokala producenter (vilka inte alltid har möjlighet att erbjuda stora kvantiteter) till patientmåltiderna.

Ett ständigt pågående arbete med att effektivisera fleximatssystemet gör att matsvinnet minskar från år till år. Efter ett framgångsrikt samarbete med Rättspsykiatri i Sala har en variant av matsystemet upprättats vilket gör att patienterna äter bättre och att kundnöjdheten ökat.

Då Region Uppsala, som idag utgör cirka 60 procent av kundunderlaget, beslutat att bygga ett eget pro-

duktionskök innebär det nya förutsättningar och utmaningar att matcha verksamheten efter den efterfrågan som kommer att finnas inom regionerna.

Sedan 1 mars levererar Kost även måltider till lasarettet i Enköping. Leveranserna sker inom ramen för den gemensamma Kostnämnden uppdrag och pågår till och med 31 januari 2022.

Säkerhet, beredskap och försörjning

Ett intensivt pågående arbete med utveckling av regionens brandskydd där framtidens målsättning är en tydlig nollvision, och att en eventuell brandhändelse ska ses som en brist i det förebyggande arbetet. Målbilden är att vid en brandhändelse ska aldrig kritiska förhållanden uppstå utan branden ska kunna lokaliseras och stoppas inom tre minuter i bemannade verksamheter, för att om möjligt undvika utrymning.

Antalet incidenter inom området hot- och våld samt vård av högriskpatienter har ökat under 2021 jämfört med 2020 är återigen på ungefär samma nivå som 2019.

Uppdrag 21 Ökad robusthet

Ett viktigt arbete framöver är robusthet, lagernivåer och nationell samverkan kring beredskapsfrågor. Flera initiativ har tagits kring att stärka försörjningsberedskapen för hälso- och sjukvård och inriktningen är att det ska finnas mer sjukvårdsprodukter i Sverige genom lagerhållning i flera nivåer. Ett säkerhetslagar på 6 månader har upprättats, för identifierade kritiska skyddsartiklar, vilket har medfört ett stabilare arbetsklimat för vårdens medarbetare.

Den 15 juni fattade regionfullmäktige beslut om att omfördela ytterligare 7 miljoner kronor från anslaget till området Civilförsvaret under år 2022, i syfte att stärka regionens beredskap med uppbyggnad av större omsättningslager/beredskapslager.

Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare

Resultatmål	Indikator	Prognos
Regionen ska vara en attraktiv arbetsgivare	Attraktiv arbetsgivarindex	Röd
	Hållbart medarbetarengagemang (HME-index)	-
	Sjukfrånvaro	Gul
Regionen ska vara en professionell uppdragsgivare	Uppdragstagarindex	-
Måldokument		
Arbetsmiljöprogram		
Uppdrag		
22 Som en av länets största arbetsgivare och i arbetet med social hållbarhet ska regionstyrelsen och nämnder aktivt arbeta med att erbjuda sysselsättning till personer som står utanför arbetsmarknaden.		Gul
23 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att insatser för att förbättra chefs- och ledaruppdraget i regionen fortsätter.		Gul
24 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att regionens utbildningsuppdrag tydliggörs samt att verksamheterna prioriterar utbildningsuppdraget i sitt utvecklings- och kompetensförsörjningsarbete.		Grön
25 Under planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder arbeta för att regionen som helhet når en låg och stabil sjukfrånvaro som understiger det nationella snittet 5,9 procent.		Gul
26 Under planperioden ska regionstyrelsen arbeta för att regionen når en hållbar och självständig bemanning och att kostnadsandelen för inhyrd personal inte överstiger 2 procent av de egna personalkostnaderna.		Gul
27 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att ett styrdokument upprättas för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarpolitik.		Grön
28 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att uppdragstagare inom vårdvalet och övriga berörda avtalsparter på lämpligt sätt blir involverade i utvecklingen av nära vård.		Gul

Regionen ska vara en attraktiv arbetsgivare

Indikator: Attraktiv arbetsgivarindex

Värdet 2020 för Attraktiv arbetsgivarindex är 107 p, vilket är en försämring från 2019 (115 p). Ett antal nyckeltal i indexet har försämrats och främst då korttidsfrånvaron, vilket var väntat utifrån den påverkan som pandemin hade på sjukfrånvaron under 2020. Även tid för kompetensutveckling och övertid har försämrats något, vilket också är en konsekvens av pandemin. Nyckeltalet för antalet avgångar har förbättrats i och med att färre valt att sluta under 2020 jämfört med 2019. Övriga nyckeltal i indexet är oförändrade. Region Västmanlands resultat för 2020 speglar den utveckling som skett i sektorn som helhet avseende jämförelse med tidigare år. I och med det försämrade resultatet på Attraktiv arbetsgivarindex prognostiseras indikatorn som röd.

Flertalet av de utvecklingsinsatser som genomförs inom målområdet, syftar till att öka regionens attraktivitet som arbetsgivare. Pandemin har orsakat avvikelser på kort sikt men insatserna är långsiktiga och arbetet fortsätter över planperioden. Under perioden har en strategisk plan för arbetsgivar kommunikation tagits fram. Planen syftar till att tydligare kommunicera på vilket sätt regionen är en attraktiv arbetsgivare för potentiella nya medarbetare och andra definierade målgrupper.

Arbetsmiljöprogrammet avslutas den 31 december 2021 och förväntas därefter slutrapporteras. Efter att en stor del av utvecklingsarbetet pausades under 2020, till följd av pandemin, har det inneburit att arbetet har försenats. Det finns därför ett behov av att kraftigt prioritera för att säkerställa ett genomförande av god kvalitet i ett färre antal aktiviteter.

Effekter och hantering av covid-19

Pandemin fortsätter att påverka regionens verksamhet som helhet och dess chefer och medarbetare och kräver fortsatta prioriteringar och anpass-

ningar av utvecklingsinsatser. Fokus inom medarbetarperspektivet ligger på stöd till chef, hantering av distansarbete, kompensations- och arbetstidsfrågor samt anpassning och införande av nya arbetssätt.

Kompetensförsörjning Den regionövergripande kompetensförsörjningsprocessen har genomförts. Ett resultat med analys finns för varje förvaltning och framtagande av regionövergripande kompetensförsörjningsplan pågår. Identifierade bristkompetenser är knutna till Hälso- och sjukvården. Här behöver arbetssätt och kompletterande kompetenser ses över för att klara av kompetensförsörjningsbehovet, framför allt utifrån förflyttningen mot nära vård.

Arbetet med att ta fram en strategi för ST-läkarförsörjningen inom regionens hälso- och sjukvård är under uppstart med syftet är att säkra regionens långsiktiga specialistläkarbehov med sikte på 2030 i relation till förflyttningen mot nära vård. Regionen har även en långsiktig strategi att inspirera ungdomar att i framtiden välja vårdyrken och under perioden har branschföreläsningar genomförts för årskurs åtta-nio.

Det har aldrig varit ett så högt söktryck till att utbilda sig till specialistsjuksköterska med stöd av löneförmån under studier.

Uppdrag 22 Sysselsättning

För att underlätta för regionens verksamheter att inventera tänkbara arbets- och sysselsättningsmöjligheter för personer som står utanför arbetsmarknaden, har under perioden ett processtöd tagits fram, med planerad tillämpning från och med 2022. Verksamheten Samlad service har fortsatt sitt samarbete med arbetsförmedlingen och Västerås stad för att stärka invånare som står utanför arbetsmarknaden på deras väg till ett arbete och en försörjning.

Uppdrag 23 Chefs- och ledaruppdrag

Framskjutna kompetensutvecklingsinsatser börjar genomföras igen tillika mentorprogram och handledningsgrupper som stöd för chefer och nyckelpersoner. Digitala utbildningar för chefer har utvecklats och lanserats under perioden. Ett projekt för Hållbart ledarskap genomförs inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och kommer att samordnas på regionövergripande nivå med syftet att förtydliga ansvar och mandat för chefer inom regionen. Ett värderingsstyrningsprojekt (Medarbetarpolicy 2.0)

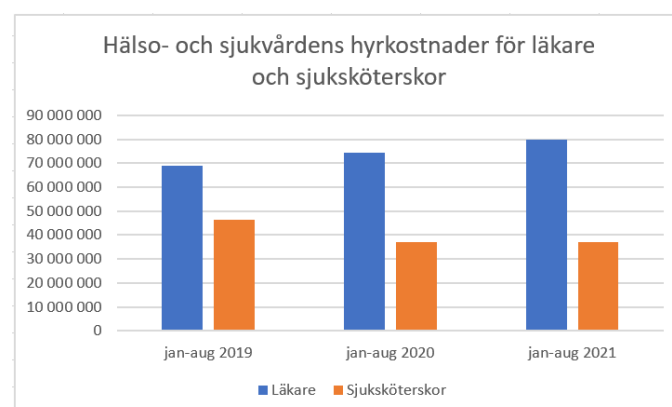
planeras med start i september i syfte att i vardagen underlätta för chefer och medarbetare i att hantera olika arbetssituationer och beteenden kopplade till dem.

Uppdrag 24 Utbildningsuppdraget

Trots pandemin har arbetet med att förbättra samverkan mellan regionen, lärosäten och andra utbildare, haft hög prioritet under perioden. Exempel på insatser som genomförts är; revideringar av vård- och omsorgs-, sjuksköterske- och läkarprogram samt intentionsdokument mellan regionen och Mälardalens högskola, hantering av avtalsförfrågningar från lärosäten om nya program och VFU placeringar samt förberedelser för start av bastjänstgöring för läkare mot bakgrund av nytt regelverk. Även den interna kompetensutvecklingen har anpassats efter gällande restriktioner. Utbildningar har ställts om till att genomföras digitalt och nya online utbildningar att ta del av oavsett tid, plats och rum har skapats.

Uppdrag 26 Hållbar bemanning

Utvecklingen avseende kostnaderna för hyrpersonal inom Hälso- och sjukvården, bedöms stabil jämfört med samma period föregående år. Kostnaderna för sjuksköterskor håller liknande nivå medan inhyrningen av läkare ökar inom Barn- och ungdomspsykiatri.

Arbetsmiljö

Uppdrag 25 Låg och stabil sjukfrånvaro

För att skapa förutsättningar för en låg och stabil sjukfrånvaro samlar regionen sedan ett par år tillbaka det regionövergripande utvecklingsarbetet inom arbetsmiljöområdet i måldokumentet program Arbetsmiljö. Programmet fokuserar på ut-

veckling av de organisatoriska och strukturella förutsättningarna som i forskning visat sig vara viktiga för att skapa en hälsofrämjande arbetsplats med låg och stabil sjukfrånvaro, vilket i sin tur även är viktigt för den långsiktiga kompetensförsörjningen. Utöver detta genomförs mer specifika insatser för att minska sjukfrånvaron i de olika förvaltningarna samt direkt i verksamheterna. Arbete på samtliga nivåer (organisatorisk/strukturell, arbetsplats, individ) är nödvändigt för att få till en samlad effekt och skapa en långsiktigt hållbar arbetsmiljö och därmed verksamhet av hög kvalitet.

Sjukfrånvaro

Indikator: Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i regionen till och med augusti 2021 är lägre än under motsvarande period under 2020 och är nu i nivå med 2019. Korttidsfrånvaron, vilket är den frånvaro som är förenad med högst kostnader för regionen, har minskat mot föregående år och motsvarar nu 3,4 procent av den totala arbetstiden. Den korta frånvaron är fortfarande något högre än för motsvarande period 2019, vilket är enligt förväntan på grund av fortsatta krav på att stanna hemma vid minsta symptom. Medarbetare i regionen har fram till sista juli i genomsnitt varit sjukfrånvarande ca 12,7 dagar per anställd, vilket är en minskning med i genomsnitt 1,9 dagar per anställd jämfört med motsvarande period föregående år. Timmar för egen sjukdom omräknat till årsarbetare motsvarar 529 årsarbetare för perioden januari-juli (-70 årsarbetare jämfört med motsvarande period 2020). Även om sjukfrånvaron går åt rätt håll kommer inte målet om en sjukfrånvaro om högst 5,9 procent att uppnås i slutet på 2021, varför indikatorn prognostiseras som gul.

Sjukfrånvaro ack mätt i procent	Jan-Juli 2021	Jan-Juli 2020
Total sjukfrånvaro	7,0	8,1
Långtidssjukfrånvaro*	33,9	27,5
Kvinnor	7,7	8,8
Män	4,4	5,3
0-29 år	6,6	7,8
30-49 år	6,9	7,9
50-	7,3	8,4

*Andel av den totala sjukfrånvaron som är 60 dagar eller längre.

Lönebildning

Parallellt med att utestående delar av löneöversynsprocess 2021 avslutas, har under perioden löneöversynen för 2022 startats upp i enlighet med ordinarie process. Arbetet med införandet av gemensamma lönekriterier har fortskridit med fokus på förankring hos såväl fackliga parter som verksamheten. Planen är att implementering påbörjas 2022.

Uppdrag 27 Styrdokument för personal- och arbetsgivarpolitik

Uppdraget att upprätta ett styrdokument för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarpolitik, vilket konkretiserats till att avse ett program, fortskrider enligt plan med målsättningen är att Regionfullmäktige ska kunna fastställa programmet i juni 2022.

Regionen ska vara en professionell uppdragsgivare

Uppdrag 28 Involvera uppdragstagare i utveckling av nära vård

Regionens arbete med att förändra sjukvårdsorganisationen med fokus på nära vård pågår. Utveckling sker i samverkan mellan Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, kommuner och privata vårdgivare via Vårdval primärvård. Vårdvalprimärvård beställer och följer kontinuerligt upp vård genom det fastställda primärvårdsprogrammet.

En stark och uthållig ekonomi

Resultatmål	Prognos	Indikator	Prognos
Regionen ska uppnå fastställt ekonomiskt balanskravsresultat (2021=180 mkr)	Gul	Ekonomiskt balanskravsresultat regionövergripande	Grön
		Ekonomiskt resultat per förvaltning	
		-Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (inkl HMC)	Röd
		-Regional utvecklingsförvaltning	Grön
		-Förvaltnings för fastigheter och service (inkl Kost)	Grön
		-Förvaltning för digitalisering	Grön
		-Förvaltnings för nytt akutsjukhus	Grön
		-Intraprenad primärvård	Grön
		-Regionkontoret	Grön
		-Kollektivtrafikförvaltningen	Röd
		-Politiskt verksamhet och patientnämndens kansli	Grön
		Nettokostnadsökningstakt	Röd
Regionens finansiella ställning ska vara god	Grön	Soliditet	Grön
Uppdrag			
29 Under 2021 ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter kontinuerligt förbättrar och effektiviserar arbetssätt och tjänster.			Grön
30 Under 2021 ska regionstyrelsen utveckla redovisning och uppföljning av riktade statsbidrag.			Grön

Måluppfyllelse

Mål: Ekonomiskt resultat

Med ett prognostiserat balanskravsresultat på 312 miljoner kronor, beräknas regionen på övergripande nivå nå det långsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning. Fortsatt stora obalanser finns emellertid inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen och nya pandemirelaterade underskott har tillkommit inom kollektivtrafiken. Nettokostnadsutvecklingstakten enligt prognos är hög. Att resultaten 2020 och 2021 är starkt påverkade av pandemin, gör att de bör betraktas med försiktighet och det sammanvägda indikatorresultatet blir därmed gult.

Indikatorer: Ekonomiskt resultat övergripande + förvaltningsnivå

Resultatet enligt balanskravet uppgår per augusti till 561 miljoner kronor jämfört med 495 miljoner för samma period 2020. Det prognostiserade balanskravet för helåret 2020 är 312 miljoner, vilket motsvarar 3,4 procent av skatter och generella statsbidrag. Det innebär att regionen, efter ianspråktagande av föregående års avsatta medel, på

övergripande nivå beräknas nå upp till det långsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning på 2 procent. Indikatorn på övergripande nivå bedöms därmed vara grön.

Att regionen, trots ett samlat underskott i förvaltningarna, per augusti, har ett resultat på verksamhetsnivå på 229 miljoner kronor, beror dels på att pandemirelaterade riktade statsbidrag som regionen erhållit överstiger kostnaderna per augusti, men även på att upparbetade kostnader för övriga riktade statsbidrag understiger erhållna intäkter. Det prognostiserade resultatet på förvaltningsnivå (-416 miljoner kronor) redovisas nedan:

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen: -410 mkr
 Regional utvecklingsförvaltning: 0 mkr
 Förvaltningen för fastigheter och service: 16 mkr
 Förvaltningen för digitaliseringsstöd: 5 mkr
 Program för nytt akutsjukhus: 0 mkr
 Intraprenad primärvård: 17 mkr
 Regionkontoret: 20 mkr
 Kollektivtrafikförvaltningen: -66,5 mkr
 Politisk verksamhet och patientnämndens kansli: 2 mkr
 I tabellverket ovan är resultaten färgbedömda.

Indikator: Nettokostnadsökningstakt

Nettokostnadsutvecklingen per augusti är 1,4 procent (exklusive jämförelsestörande post) att jämföra med 1,2 procent för samma period 2020. Prognostiserad nettokostnadsutveckling för helåret är 8,5 procent att jämföra med 2020 då den var -1,7 procent. Indikatorbedömningen blir därför röd. Måttet behöver tolkas med extra försiktighet givet stora tillfälliga intäkter och kostnader för i år och förra året.

Mål: God finansiell ställning

Till följd av det positiva resultatet per augusti har den långsiktiga betalningsförmågan och soliditeten förbättrats. Regionens låneskuld har i sin helhet amorterats. Prognosen ser fortsatt god ut och därmed bedöms resultatet som grönt.

Indikator: Soliditet

Soliditeten inklusive pensionsförmåner som intjänats före 1998, vilka redovisas som ansvarsförbindelse, har förbättrats med sju procentenheter sedan årsskiftet och uppgår till 18 procent i delårsbokslutet. Med prognostiserat resultat och prognostiserade investeringar är bedömningen att regionen fortsatt kommer ha en god finansiell ställning varför indikatorn bedöms som grön.

Uppdrag 29 Förvaltningar och verksamheter ska kontinuerligt förbättra och effektivisera arbetssätt och tjänster

Samtliga förvaltningar förbättrar och effektiviserar arbetssätt och tjänster. De tydligaste exemplen finns inom digitaliseringsområdet, där det sker en mängd utvecklingsaktiviteter och där pandemin inneburit en väsentligt ökad utvecklingstakt. Nya arbetssätt som prövades under pandemin är nu en integrerad del av ordinarie verksamhet. Andra tydliga åtgärder som löper över längre tid och förväntas leda till effektivare resursanvändning är exempelvis: förflyttning mot nära vård, yt- och energieffektiviseringar i fastighetsbeståndet, resurs- och produktionsplanering inom hälso- och sjukvården, processöversyner samt ökat fokus på nytto- och effekthemtagning inom organisationen.

Uppdrag 30 Regionstyrelsen ska utveckla redovisning och uppföljning av riktade statsbidrag

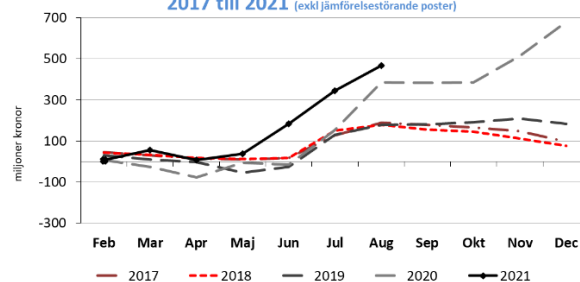
I syfte att öka transparens och delaktighet redovisar den förvaltningsövergripande statsbidragsgruppen

planerade aktiviteter per riktat statsbidrag för regionstyrelsen. I samband med åiterrapportering till staten planeras åiterrapportering även ske för regionstyrelsen. I hälso- och sjukvårdens delårsrapporter redovisas även arbetet med de större riktade statsbidragen.

Resultatanalys

Verksamhetens resultat (före finansiella poster) i delårsrapporten uppgår till 229 miljoner kronor. Resultatet för motsvarande period 2020 var 386 miljoner kronor. Det försämrade resultatet är framförallt kopplat till beslut om ändrade livlängdsantagande vilket påverkar ökningen av pensionskulden och pensionskostnaderna med 238 miljoner kronor. Denna post betraktas i redovisningen som jämförelsestörande och ingår inte i jämförelserna nedan. Exkluderas den jämförelsestörande posten uppgår resultatet i delårsrapporten till 467 miljoner kronor vilket är 82 miljoner bättre än för samma period föregående år.

Månadsvis utveckling verksamhetens resultat
2017 till 2021 (exkl jämförelsestörande poster)

Verksamhetens intäkter har ökat med 421 miljoner kronor (36 procent), vilket i huvudsak är kopplat till ökade pandemirelaterade riktade statsbidrag (400 miljoner kronor). Patientavgifterna ökar efter fjolårets stora nedgång. Trafikintäkterna fortsätter minska. Av de riktade statsbidragen avser 58 miljoner kronor ersättningar för covidrelaterade kostnader 2020. Ersättning har också erhållits avseende merkostnader 2021, vaccinationer, provtagning och uppskjuten vård. Vid samma tid föregående år hade endast ersättning för provtagning erhållits och resterande kompensation beslutades sent under året.

Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar exklusive jämförelsestörande poster ökar med 497 miljoner kronor (7 procent).

De största kostnadsökningarna

- Personalkostnader 86 miljoner kronor (3 procent)

- Pensionskostnaderna 159 miljoner kronor (43 procent)
- Köp av sjukvårdstjänster 81 miljoner kronor (15 procent)
- Sjukvårdsartiklar och material 58 miljoner kronor (16 procent)

Kostnadsökningarna för sjukvårdstjänster, sjukvårdsartiklar och material är covidrelaterade såsom vaccinations- och provtagningsersättningar och ökad användning av sjukvårdsmaterial. Ökningen av pensionskostnaderna är ett resultat av den onormalt låga ökningen 2020 då KPA:s nya förändrade beräkningsmodell innebar en nedjustering av pensionsskulden och därigenom låg kostnadsökning.

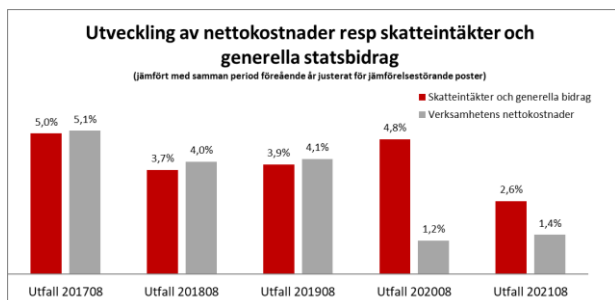
Sammanfattningsvis kan konstateras att delår 2 2021 liksom 2020 avviker både när det gäller intäkter och kostnader jämfört med en femårsperiod bakåt i tiden. Stora variationer mellan olika intäkt- och kostnadsposter kan ses; i de flesta fall relaterade till pandemin, men även till förändringar i pensionsberäkningarna. De underliggande resultaten blir därmed svårtydda.

Nettokostnadsutveckling

Verksamhetens nettokostnader har i löpande priser ökat med 1,4 procent (76 miljoner kronor). Den största bidragande orsaken till fortsatt låg nettokostnadsutveckling är ökade riktade statsbidrag där motsvarande kostnader ännu inte bokförts.

Skatter och generella statsbidrag

Skatter och generella statsbidrag har ökat med 158 miljoner kronor (2,6 procent). Skatteintäkterna ökar med 200 miljoner kronor medan de generella statsbidragen minskar med 42 miljoner kronor. Vid jämförelsen av utvecklingen av skatteintäkter och generella statsbidrag bör det beaktas att det 2020 prognostiserades ett stort tapp i skatteintäkterna som kompenseras genom extra generellt statsbidrag.

Finansnetto

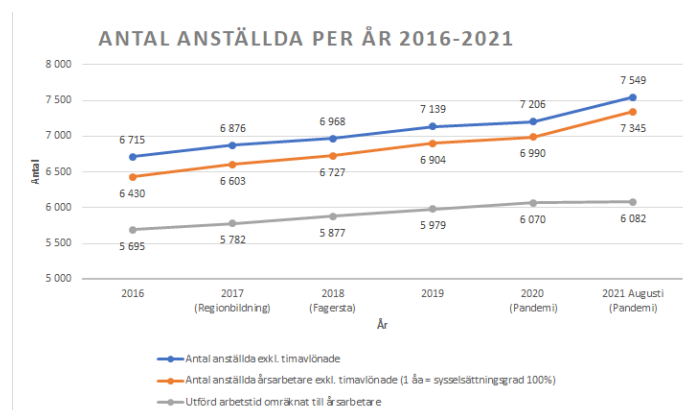
Finansnettot uppgår till 745 miljoner kronor, vilket i huvudsak beror på fortsatt god utveckling på börser under årets första åtta månader. I delårsbokslutet uppgår de orealiserade vinsterna/förlusterna i pensionsmedelsportföljen till 699 miljoner kronor. Exklusive orealiserade vinster/förluster är finansnettot 46 miljoner vilket är 86 miljoner kronor bättre jämfört med samma period föregående år.

Resultat efter finansiella poster

Resultatet efter finansiella poster uppgår till 974 miljoner kronor. Resultatet för motsvarande period föregående år var 389 miljoner kronor.

Arbetad tid

Regionens totala arbetade tid har ökat med 2,9 procent jämfört med samma period föregående år, vilket i timmar motsvarar 173 årsarbetare. Antalet anställda medarbetare har ökat med 80 personer eller 73 årsarbetare jämfört med augusti 2020. Nyttjandet av timavlönade har ökat och frånvaron har minskat jämfört med samma period föregående år. Den minskade sjukfrånvaron i timmar motsvarar ca 70 årsarbetare fler i produktion. Inhyrd personal har ökat något under 2021.

Förvaltningarnas ekonomiska resultat

Förvaltningarnas samlade resultat per augusti uppgår till -123 miljoner kronor där Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (-186 miljoner kronor) och Kollektivtrafikförvaltningen (-33 miljoner kronor) står för underskotten medan övriga förvaltningars överskott utgör viss motvikt.

Kollektivtrafikförvaltningens resultat per augusti på -33 miljoner kronor är främst pandemirelaterat.

Lägre biljettintäkter till följd av minskat resande är huvudorsaken.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens resultat till och med augusti blev -187 miljoner kronor vilket är 251 miljoner kronor sämre än budget.

Merparten av budgetavvikelsen på kostnadssidan, totalt -565 miljoner kronor, är kopplat till personalkostnader, varav ca -340 miljoner av totalt -475 miljoner kronor kan hänföras till periodens del av den i förvaltningsplanen bedömda ingående obalansen på -510 miljoner kronor. Personalkostnadsavvikelsen i övrigt är kopplad till covid-vård, inhyrd personal och insatser för att korta vårdköer samt personalkostnader kopplade till aktiviteter inom ramen för statsbidrag och överenskommelser. Fördröjda effekter av åtgärdsplanen för Ekonomi i balans bidrar också.

I övrigt ses den största budgetavvikelsen på kostnader för material och tjänster, -149 miljoner kronor. Detta är huvudsakligen kopplat till åtgärder relaterade till pandemin inklusive vaccinationer.

Samtidigt täcks förvaltningens kostnadsunderskott till stor del upp av överskott på intäktssidan på totalt 314 miljoner kronor. Överskottet genereras av statliga ersättningar för täckning av merkostnader för covid-19, provtagning och vaccinationer, samt ersättningar för aktiviteter enligt överenskommelser med SKR.

Periodens kostnadsutveckling jämfört med föregående år är 6,4 procent.

Den samlade bedömningen av pandemins merkostnader för perioden inklusive vaccinationer uppgår till 263 miljoner kronor.

Totalt antal arbetade timmar har under perioden ökat med motsvarande 136 årsarbetare (3 procent). Detta är en nettoeffekt av att arbetad tid minskat motsvarande 114 årsarbetare, huvudsakligen på grund av möjlighet till ökat semesteruttag och frånvaro för utbildning i år jämfört motsvarande period förra året, samtidigt som arbetade timmar ökat motsvarande 248 årsarbetare. Av ökningen förklaras ca 127 årsarbetstider av ökad bemanning enligt grundschema. Resterande ökning är framförallt kopplat till lägre sjukfrånvaro, ökad overtid och timavlönade.

Inom några områden har bemanningen ökat påtaglig jämfört med 2020. Bup-kliniken har erhållit extra resurser för att förbättra tillgängligheten, och

även bemannat vakanta tjänster. Inom primärvårdens jourverksamhet har bemanningen förstärkts dels inom mobil familjeläkarverksamhet, dels gällande Kontaktcenters vaccinuppdrag med bokning och information till allmänheten. Onkologkliniken har förstärkt bemanning kopplat till utökning av antalet vårdplatser

Kostnaden för inhyrda läkare och sjuksköterskor har ökat ca 10 miljoner jämfört med förra året.

Finansiell ställning

Följande väsentliga händelser har påverkat balansräkningen under årets första åtta månader.

Tillgångar

De materiella anläggningstillgångarna har ökat med 165 miljoner kronor. Ökningen är kopplad till pågående fastighetsinvesteringar. De finansiella anläggningstillgångarna har ökat med 15 miljoner genom ökade långfristig utlåning till Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg.

Investeringar

Nettoinvesteringarna till och med augusti uppgår till 394 miljoner kronor. Statliga investeringsbidrag uppgår till 5 miljoner kronor. Investeringsramen för 2021 uppgår till 1 050 miljoner kronor vilket innebär att 38 procent av ramen har förbrukats.

Investeringar har främst gjorts inom följande områden:

- medicinskteknisk utrustning 48 miljoner kronor
- tekniska hjälpmedel 23 miljoner kronor
- datorutrustning 28 miljoner kronor
- fastigheter 286 miljoner kronor

På sid 32 finns investeringsredovisning uppdelad per förvaltning.

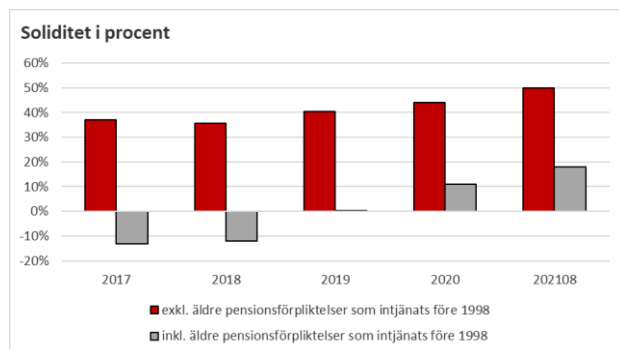
Eget kapital

Det egna kapitalet har ökat med periodens resultat och uppgår till 5 683 miljoner kronor, varav forskningsfonden uppgår till 90 miljoner kronor och Salberga fonden till 13 miljoner kronor.

Soliditeten

Soliditeten har förbättrats med 6 procentenheter sedan årsskiftet och uppgår till 50 procent. Inklusive de äldre pensionsförpliktelserna, det vill säga de som redovisas i ansvarsförbindelsen uppgår soliditeten till 18 procent vilket är en förbättring med 7 procentenheter sedan årsskiftet.

Avsättningar

Avsättningarna har ökat med 437 miljoner kronor varav 238 miljoner kronor avser ökad avsättning för förändrade livlängdsantaganden.

Skulder

De långfristiga skulderna har minskat med 198 miljoner kronor. Regionens goda likviditet har medfört att lånet hos Kommuninvest på 200 miljoner kronor har kunnat amorteras.

Likviditet

Regionens likviditet har fortsatt förbättrats efter förra årets resultatförstärkningar. Framst ses förbättringen under den senare delen av våren. Regionens likviditet har förbättrats till följd mer riktade pandemirelaterade statsbidrag än vad som budgeterats och att vissa av verksamheternas planerade investeringar förskjutits i tiden på grund av pandemin till nästkommande år. Därför fanns finansiellt utrymme att klara att amortera regionens kvarvarande externa låneskuld (exklusive leasingskuld). Lånen beslutades att amorteras och låneskulden uppgick den sista augusti till 0 miljoner kronor. Inget utnyttjande av checkräkningskrediten har krävts under perioden. Till följd av bättre likviditet undersöks nu möjligheten att göra ytterligare en extra avsättning till regionens pensionsmedelsportfölj. Den prognostiserade likviditeten bedöms bli sämre under hösten och vintern i takt med att byggnadsinvesteringarna börjar kräva kapital. Genomsnittsräntan (för de senaste tolv månaderna) på de nu amorterade lånen var 0,3 procent den sista augusti.

Pensionsmedelsförvaltning och pensionskund

Pensionsmedelsportföljen steg med 13,2 procent i värde under årets första åtta månader. Marknadsvärdet var den sista augusti 7 115 miljoner kronor varav avsatta medel 3 037 miljoner kronor. Från årsskiftet har pensionsmedelsportföljen ökat med 807,3 miljoner kronor. Värdeutvecklingen var bättre än jämförelseindex (+1,1 procentenheter) och bättre än målsättningen (+10,2 procentenheter). Portföljförvaltningen har skett inom ramen för gällande finanspolicy.

Den starka återhämtningen som varit på de finansiella marknaderna har påverkat regionens pensionsmedelsportfölj positivt. Stockholmsbörsen har påverkats starkt av Sveriges strategi för hantering av pandemi och vaccinationer. Den svenska ekonomin har återhämtat sig snabbt efter pandemiutbrottet förra året och är nu tillbaka på samma nivå, som innan utbrottet. Även om spridningen av viruset nu har dämpats i de flesta länder så finns fortsatt risken för ytterligare utbrott i länder med lägre vaccinationsgrad. Bristen på halvledare och andra insatsvaror blir allt mer påtaglig för tillverkningsindustrin. Ovan sammantaget med en lång period av positiv börsavkastning kan under hösten få de finansiella marknaderna att upplevas oroliga.

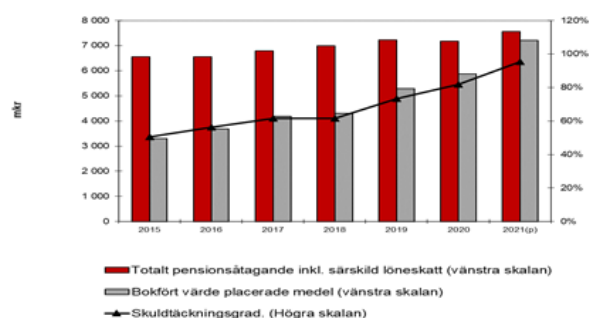
Relationen mellan tillgångarna och den totala pensionskulden, skuldtäkningsgraden, har förbättrats under 2021. Under våren fattade SKR:s styrelse, beslut om ändringar i RIPS-regelverket med avseende på lägre medellivslängd i sektorn. Effekten blev en total skuldökning för regionen på ca 400 miljoner kronor. Detta motverkades under våren med ett beslut om höjd avsättning till pensionsmedelsportföljen. Årets starka återhämtning på aktiemarknaderna i kombination med vårens beslutade avsättning gör att regionen idag närmar sig en skuldtäkningsgrad mot 100 procents konsolidering av pensionskund. Finansförvaltningen kommer under hösten redovisa ett förslag på modell för att hantera konsolideringsnivån mot pensionskund och avkastning på redan avsatta pensionsmedel.

I prognosen för 2021 förväntas pensionskund öka till 7,5 miljarder, se diagram.

Med anledning av regionens höga skuldtäkningsgrad av pensionskund och att regionen står inför stora framtida investeringar så bör framtida avsättningar till pensionsmedelsportföljen men även återbäring till regionen bedömas enligt en modell som just nu är under genomarbetning. Grafen nedan redovisas utifrån bokfört värde (som fr o m 2019 är

detsamma som marknadsvärdet) av placerade medel. Skuldtäckningsgraden kan därför påverkas snabbare, både i positiv och negativ riktning, i takt med rörelserna på börsen.

Utveckling av totalt pensionsåtagande och placerade pensionsmedel 2015-2020 samt prognos 2021

Ekonomisk helårsprognos

Helårsprognos verksamhetens resultat

Verksamhetens helårsresultat beräknas bli 0 miljoner kronor inom intervallet minus 100 miljoner kronor till plus 100 miljoner kronor. Bedömningen baserar sig på de prognoser förvaltningarna lämnat samt en övergripande bedömning för övriga delar. Om justering görs för jämförelsestörande poster, 238 miljoner kronor avseende ändrade livslängdsantagande på pensionsskulden, blir det prognostiserade resultatet på verksamhetsnivå 238 miljoner kronor. Verksamhetens budgeterade resultat är 188 miljoner kronor.

Förvaltningarna prognostiserar ett resultat som är 416 miljoner lägre än budget, se sidan 27. Underskottet balanseras på övergripande nivå av förbättrad skatteprognos (+200 miljoner kronor) samt tillkommande ersättningar för covid-19. Pandemirelaterade statsbidrag avseende merkostnader december 2020, merkostnader och uppskjuten vård 2021, vaccinationer, provtagning, smittspårning och skyndsamma transporter som inte budgeterats ingår i prognosen med drygt 420 miljoner kronor. Samtidigt försämras det prognostiserade resultatet på verksamhetsnivå med 238 miljoner kronor jämfört med budget, som en effekt av förändrade livslängdsantaganden i pensionskostnadsberäkningen.

Jämfört med delår 1 har prognoserna på förvaltningsnivå stärkts, samtidigt som skatteprognosen förbättrats ytterligare och prognosen för covidrelaterade ersättningar justerats upp.

Stärkt konjunktur i samband med lättnader i coronarestriktioner kan leda till ytterligare ökade skatteintäkter och därmed förbättrat resultat. Även särskild ersättning för skyndsamma vaccinationer kan stärka resultatet. En reglering av Västerås stad gällande biljettintäktsstappet i kollektivtrafiken är en annan möjlighet till förbättrat helårsresultat liksom eventuell tillfällig nedsättning av banavgiften med anledning av covid-19.

Fortsatt osäkerhet kring pandemins effekter kan leda till ett sämre resultat än prognostiserat. Ökad smittspridning till följd av till exempel nya mutationer kan generera både lägre skatteintäkter och ökade merkostnader.

Avvikelse från verksamhetens budget i 2021 års prognostiserade resultat (Mkr)

Årets budgeterade resultat	188	
Positiva avvikelser	228	
Negativa avvikelser	-416	
Verksamhetens prognos 2021	0	
	Positiva avvikelser	Negativa avvikelser
Förvaltningarnas resultat		-416
Skatteintäkter	200	
Generella statsbidrag och utjämning	13	
Övriga gemensamma kostnader och intäkter	14	
Totala avvikelser	228	-416

Nettokostnadsutveckling

Nettokostnadsutvecklingen förväntas bli 11,3 procent för helåret, att jämföra med 2020 då den var -1,7 procent. Den negativa kostnadsutvecklingen 2020 var resultatet av tillkommande pandemirelaterade statsbidrag och lägre pensionskostnader. Förväntat högre nettokostnadsutveckling än föregående år är till betydande del ett resultat av förändringen i livslängdsantaganden som kraftigt påverkat pensionskostnaderna 2021. Underliggande underskott i hälso- och sjukvården och fortsatta pandemieffekter på sjukvård och kollektivtrafik ger också hög prognostiserad kostnadsutveckling 2021. Beräknad nettokostnadsutveckling om justering görs för jämförelsestörande poster är 8,5 procent.

Förvaltningarnas prognostiserade resultat 2021

Det samlade resultatet för förvaltningarna prognostiseras till -416 miljoner kronor, vilket är en förbättring med 160 miljoner kronor sedan delår 1. Nedan kommenteras respektive förvaltning. Driftredovisningen finns på sidan 32.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen prognostiserar ett helårsresultat på -410 miljoner kronor i ett intervall +/- 30 miljoner kronor. Detta är en förbättrad prognos jämfört med delår 1, som var på -550 miljoner kronor.

På intäktssidan prognostiseras totalt ett överskott på 561 mkr som i stort härleds till obudgeterade ersättningar för covid, provtagnings- och vaccinationskostnader, samt ersättningar enligt överenskommelser från SKR. Dessa ersättningar täcker ca hälften av det totala prognostiserade underskottet på kostnadssidan.

Prognosen baseras på antagande att provtagnings- och vaccinationskostnader blir högre än vad som antogs vid delår 1, men att dessa samtidigt täcks av de statliga ersättningarna, som dessutom beräknas generera en positiv nettoeffekt på resultatet med sammanlagt 65 miljoner kronor. Överenskommelse Tillgänglighet bedöms ge resultatpåverkande merintäkter på 25 miljoner kronor.

Jämfört med prognosen vid delår 1 antas den arbetade tiden minska, men med dyrare timkostnad då den externa inhyrningen bedöms öka, medan sommarkostnaderna antas bli lägre.

Sammantaget förklaras förvaltningens prognostiserade underskott, efter hänsynstagande till kostnads-täckande intäkter, av den budgetavvikelse på personalkostnader som ingår i den i förvaltningsplanen beskrivna ingående obalansen samt förseningar i åtgärderna enligt Ekonomi i Balans. Prognosförbättringen jämfört med delår 1 är kopplad till intäktssidan.

Den totala prognostiserade kostnadsökningen jämfört med föregående år uppgår till 5,9 procent. Den ligger något under prognosen i delår 1 kopplat till bedömningen att merkostnader för covid är lägre tertial 3 år 2021 jämfört med tertial 3 år 2020 då andra vågen i november-december innebar höga kostnader året ut.

Ekonomi i balans - plan och prognostiserat genomförande 2021

Av planerad effekt motsvarande 70 mkr för helår 2021 prognostiseras ca 30 mkr bli uppnått.

Mkr	Plan ekonomisk effekt 2021	Plan ekonomisk effekt perioden	Utfall perioden tom augusti	Prognos helår 2021
Persone	30,3	18,3	4,3	8,1
Köpt vård	5,9	3,8	0,9	1,8
Material och tjänster	10,3	7,5	5,1	7,4
Ökade intäkter	23,5	15,2	6,6	12,6
Totalsumma mkr	70,0	44,7	16,8	29,9

Enligt RS-beslut §119/20 redovisade förvaltningen i september 2020 en plan med ytterligare åtgärder för en ekonomi i balans. Därtill presenterades också en flerårsplan för förflyttning mot Nära vård samt organisationsförändring inom HSF från och med 2021.

Regionkontoret prognostiserar ett överskott på 20 miljoner kronor för helåret att jämföra med överskottet på 40 miljoner kronor i årsbokslutet 2020. Merparten av överskottet utgörs av resultatreglering från föregående år.

Fastighets och serviceförvaltningen prognostiserar ett resultat på 16 miljoner kronor. Resultatet i årsbokslutet 2020 uppgick till 15 miljoner kronor. Den positiva prognosen beror främst på realisationsvinsten i samband med försäljningen av sjukhuset i Sala.

Förvaltningen för digitaliseringsstöd prognostiserar ett överskott på 5 miljoner kronor för helåret, vilket är i nivå med årsbokslutet 2020 (4,5 miljoner kronor).

Regionala utvecklingsförvaltningen räknar med att bedriva verksamhet inom ram 2021, vilket man även gjorde 2020.

Kollektivtrafikförvaltningen prognostiserar ett underskott på 66,5 miljoner kronor för helåret (att jämföra med helårsresultatet för 2020, +15 miljoner kronor). Underskottet utgörs av det biljettintäkts-tapp (inklusive tågtrafik) som inte ersätts av staten. Möjlighet till överenskommelse med Västerås stad liksom eventuell tillfällig nedsättning av banavgiften med anledning av covid-19, kan leda till ett bättre resultat än prognostiserat.

Intraprenad primärvård prognostiserar ett resultat på 17 miljoner kronor för helåret. Överskottet är främst hänförligt till covid-19 relaterad produktion som provtagning och vaccination. Jämförelsesiffror för årsbokslutet 2020 är 28 miljoner kronor.

Program Nytt akutsjukhus Västerås prognostiserar ett nollresultat för helåret 2021.

Helårsprognos efter finansiella poster

Resultatet efter finansiella poster beräknas bli 725 miljoner kronor för helåret. Stark börsutveckling medför ett starkt finansnetto per augusti och prognosen för orealiserade vinster/förluster har satts till 699 miljoner kronor vid årets slut, vilket bygger på oförändrad börsutveckling under resten av året. Budget efter finansiella poster uppgår till 180 miljoner kronor. Se även resultaträkningen på sidan 33.

Helårsprognos enligt balanskravet

När årets resultat enligt balanskravet fastställs ska realisationsvinster vid avyttring av anläggningstillgångar samt orealiserade vinster och förluster frånräknas resultatet och orealiserade vinster och särskilt sparande ska återföras. Kostnadsökningen för ändrade livslängdsantagande gällande pensionerna (-238 miljoner kronor) kan hanteras när resultatet enligt balanskravet ska fastställas genom återförande av särskilt sparande, det vill säga, återförande av motsvarande belopp ur den avsättning som Regionfullmäktige i tidigare bokslut beslutat göra för att möta tillfälliga intäktsminskningar eller kostnadsökningar. Efter justering enligt ovan uppgår det prognostiserade balanskravsresultatet till 312 miljoner kronor att jämföra med budget 2021 på 180 miljoner kronor och 789 miljoner kronor för helåret 2020. Se även resultaträkningen på sidan 33.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning utifrån en stark och utställig ekonomi ska vara grunden för regionens verksamhet. Det skapas genom att verksamheten drivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt och betyder att dagens kostnader inte skjuts över på framtidens generationer.

Den långsiktiga finansiella målsättningen, enligt riktlinjen för god ekonomisk hushållning, är att det ekonomiska resultatet (balanskravsresultatet) över en konjunkturcykel ska motsvara 2 procent av skatter och generella statsbidrag. Med ett prognostiserat balanskravsresultat på 312 miljoner kronor, motsvarande 3,4 procent av skatter och generella statsbidrag uppfylls både den långsiktiga finansiella målsättningen och det finansiella målet att uppnå fastställt ekonomiskt resultat. Soliditeten inklusive pensionsförmåner som intjänats före 1998, vilka redovisas som ansvarsförbindelse, har förbättrats

med cirka 7 procentenheter sedan årsskiftet och uppgår till 18 procent i delårsbokslutet. Med prognostiserat resultat och prognostiserade investeringar är bedömningen att regionen fortsatt kommer ha en god finansiell ställning.

Inom målområdena finns beskrivningar av hur arbetet med mål och uppdrag genomförs samt kvalitet i verksamheterna.

Investeringar

Regionens prognostiserade investeringsutfall för år 2021 är 849 miljoner kronor där 55 miljoner kronor kan relateras till eftersläpning från budget 2020 samt 2019.

Fortsatt pandemipåverkan utgör risk för ytterligare förseningar i planerade investeringar.

Arbetet med Program Nytt Akutsjukhus går i huvudsak planenligt. Programmets totala omfattning, tidplan samt den indikativa totala budgeten kvarstår.

Se även sidor 15-16 under rubriken "Pågående fastighetsprojekt".

Bolag och samverkansorgan

Folktandvården Västmanland AB (100 procent ägande)

Folktandvårdens intäkter har varit 9 procent högre än för samma period föregående år, men i nivå med 2019.

Antalet besök av patienter 3–23 år har under perioden ökat med 12,9 procent till 51 998 besök jämfört med samma period 2020. Jämfört med 2019 har besöken minskat med 5,0 procent. Antalet besök för patienter 24 år eller äldre har ökat med 10,1 procent till 60 912 besök, vilket jämfört med 2019 är en minskning med 12,0 procent.

Periodens resultat uppgår till 9,2 miljoner kronor. Bolaget prognostiserar ett årsresultat 12 miljoner kronor.

Svealandstrafiken AB (50 procent)

Periodresultatet uppgår till -1,8 miljoner kronor, vilket är något sämre än periodiserad budget.

Svealandstrafiken har under perioden fortsatt haft stabsberedskap med anledning av Covid-19. Fortsatt högre sjukskrivningstal har gett utmaningar i bemanningen av förare, verkstadspersonal och servicepersonal. Ett omfattande arbete för att säkerställa förarnas trygghet på kort och lång sikt pågår med målsättning att finna lösningar för att Arbetsmiljöverkets föreläggande ska hävas och att framdörrarna på bussarna ska kunna öppnas.

Under perioden har efter fullmäktige beslut i respektive region förärv genomförts av två fastighetsbolag i Örebro län innehållandes 9 bussdepåer.

Bolaget prognostiserar ett årsresultat före skatt och bokslutsdispositioner på 10,8 miljoner kronor, vilket förutsätter att höstens trafik kan genomföras enligt den ordinarie planerad trafikproduktion.

Årets prognostiserade investeringar uppgår till 237 miljoner kronor, vilket är 13 miljoner kronor lägre än budget. Avvikelsen beror på att investeringarna i el-infrastruktur i Västerås inte kommer att färdigställas förrän 2022.

Västmanlands Lokaltrafik AB (100 procent)

Bolaget bedriver ingen verksamhet utan har förvaltat ingångna avtal. Styrelsen har i uppdrag att avveckla bolaget.

Tåg i Bergslagen AB (25 procent)

Tåg i Bergslagens resande har fortsatt påverkats kraftigt under pandemin även om en svagt uppåtgående trend börjar synas. I augusti var resandet cirka 27 procent lägre jämfört med 2019, det vill säga före Coronaviruspandemin. Borttagandet av restriktioner i slutet av september förväntas bidra positivt till resandet.

I augusti tecknades ett tilläggsavtal med SJ som innebär att nuvarande trafikavtal tar slut december 2023 istället för december 2026. Ett samråd inför upphandling kommer att genomföras i slutet av september. Dessutom har överenskommelse ingåtts med SJ om engångsersättning på 70 miljoner kronor för minskat resande med anledning av covid-19.

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 8,6 miljoner kronor för perioden. För helåret är prognosen ett resultat om 2,1 miljoner kronor.

ALMI Företagspartner Mälardalen AB (24,5 procent)

Almi Mälardalen har haft fortsatt fokus på insatser mot företag med tillväxtpotential genom affärsutveckling, finansiering och riskkapital. Bolaget har genomfört de flesta insatser digitalt oavsett om det är individuell rådgivning eller rådgivning i grupp. Med anledning av pandemin har det lagts extra mycket tid även på företag som haft behov av omställning, främst inom hållbarhet och digitalisering.

Eftersom det beviljats ett stort antal bryggån under 2020 har dessa behövt läggas om till företagslån under senaste perioden, i samband med detta har affärsutvecklingsinsatser genomförts för dessa företag.

Genom extratillskott från ägarna har bolaget fortsatt haft tillgång till extra resurser i form av konsult och korttidsanställning.

Ekonomisk prognos på helåret är 0,5 mkr i positivt resultat.

Kommunalförbundet Västmanlands Teater (51 procent)

Under årets andra tertial kom till slut en lättnad i restriktionerna och teatern fick öppna dörrarna till en begränsad men efterlängtd publik.

I maj fortsatte turnén i länet med digital Soffteater och leverans av soppluncher. Under juni spelade teatern två publikfavoriter, En vrå i min själ om Viveka Hamilton och Hur man lever av och med Marit Bergman och Andreas Kullberg.

Totalt har Västmanlands Teater och dess föreställningar omnämnts 25 gånger i media under tertial 2. Intresset har framför allt handlat om att teatern öppnar för publik, aktuella föreställningar och förberedelser med föreställningen Asea – Här kommer framtiden!

15 st föreställningar/aktiviteter har genomförts med totalt 325 besökare. Inga aktiviteter har genomförts för barn och unga.

Helårsprognosen är 0,1 miljoner kronor. Detta är tack vare de krisstöd som Teatern har erhållit, reducerad hyra under ett kvartal från fastighetsägaren Västerås Stad samt en total översyn över kostnader som har reglerats efter rådande läge.

Kommunalförbundet Västmanlandsmusiken (10 procent)

Västerås Sinfonietta har inlett höstens verksamhet med att medverka vid såväl det nationella branschmötet Jazzfesten i augusti, vilken genomfördes i Västerås konserthus, som öppningshelgen den 28

augusti. Vidare planeras en start av orkestrernas konsertserier med en öppningskonsert den 16 september, då även konserthusets nya Steinwayflygel officiellt invigs.

Under sommaren har en stor mängd spelningar genomförts på äldreboenden i Västerås och i regionen. Mycket uppskattat och en fin verksamhet för de äldre.

Digitalisering, streaming och filmning fortsätter att vara en del av verksamheten och investeringar i ytterligare utrustning och kompetens kommer att pågå även under hösten 2021. Det möjliggörs genom extra förstärkningsmedel från Kulturrådet, fördelat via Region Västmanland. De sökta och erhållna medlen kommer också att användas för att täcka minskade intäkter från biljetter och uthyrning samt för att förstärka den konstnärliga verksamheten.

Under januari till augusti har 20 042 registrerade besökare tagit del av Västmanlandsmusikens verksamhet. Av dessa är 6 325 deltagare vid fysiskt genomförda konserter, resterande del är digitala besök via de kanaler vi använder för digitala sändningar. Under perioden har också många besök gjorts på Västmanlandsmusikens sociala medier, där organisationen har närmare 65 000 följare.

Tertialets resultat uppgår till 1,8 miljoner kronor (motsvarande belopp för 2020 var 3,8 miljoner kronor). Prognosen för helår är preliminärt 0,6 miljoner kronor, vilket inkluderar de extra stöd som beviljats på grund av pandemin.

Driftredovisning och investeringar

Belopp i mkr	Resultat jan-aug 2020	Resultat jan-aug 2021	Resultat bokslut 2020	Resultat- prognos 2021
REGIONSTYRELSEN				
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	-394,3	-186,7	-248,5	-410,0
varav				
Område Akutsjukvård	-138,4	-30,8	62,2	-59,0
Område Nära vård	-2,4	17,6	42,2	10,0
därav Vårdval Primärvård	16,2	18,3	30,6	10,9
Område Medicinsk diagnostik	4,0	44,8	37,9	36,4
därav HJÄLPMEDELSNÄMNDEN	8,3	9,2	2,4	5,4
Område Medicinsk stab	-3,9	26,6	0,8	16,9
Område Planerings- och utvecklingsstab	9,5	6,7	16,3	5,4
Område Förvaltningsledning	-263,1	-251,6	-407,9	-419,7
Fastighet och service	3,1	19,8	14,9	16,4
varav KOSTNÄMNDEN	1,2	3,8	5,0	6,1
varav Regionfastigheter	-7,6	7,3	3,6	8,5
Regionkontoret	32,9	26,4	40,2	20,3
Förvaltningen för digitaliseringsstöd	9,6	10,7	4,5	4,9
Regionala utvecklingsförvaltningen	3,4	9,1	0,1	0,0
varav KULTUR- OCH FOLKBILDNINGSNÄMNDEN	2,9	4,6	-0,1	-0,5
Intraprenad primärvård	2,2	29,1	28,0	17,0
Nytt akutsjukhus	-0,4	-0,8	0,0	0,0
KOLLEKTIVTRAFIKNÄMNDEN	-19,7	-33,2	15,3	-66,5
POLITISK VERKSAMHET OCH PATIENTNÄMNDENS KANSLI				
Patientnämnden inkl kansli	0,2	0	0,4	0,0
Förtroendevalda och bidrag till politiska partier	1,8	1,9	1,7	1,4
Regionrevisionen	0,1	0,4	0,6	0,5
SUMMA FÖRVALTNING	-361,1	-123,3	-142,8	-416,0
Regiongemensamma kostnader och intäkter samt finansiering	746,8	352,6	822,2	416,0
Verksamhetens resultat/prognos	385,7	229,3	679,4	0,0

Investeringsredovisning – nettoinvesteringar			
Förvaltning/motsvarande (Belopp i mkr)	Budget 2021	2021-01-01 2021-08-31	Bokslut 2020
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	165,0	76,7	131,6
Regionkontoret	0,7	0,1	0,9
Regionala utvecklingsförvaltningen	1,3	0,1	1,3
Förvaltningen för digitaliseringsstöd	38,1	25,0	37,9
Förvaltningen för fastighet och service	443,0	199,7	279,4
Program nytt akutsjukhus	350,0	91,2	105,8
Intraprenad Primärvård	1,0	0,2	0,6
Kollektivtrafiknämnden	5,0	1,0	6,5
Regionövergripande oförutsett	9,6		
Outnyttjade medel	36,3		
Totalt resultat/prognos	1 050,0	394,0	564,0

Resultaträkning, noter

Resultaträkning					
Belopp i mkr	2021-01-01 2021-08-31	2020-01-01 2020-08-31	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Verksamhetens intäkter	1 598,9	1 178,2	2 238,9	1 729	2 451
Verksamhetens kostnader	-7 312,3	-6 580,5	-10 201,9	-10 217	-11 341
Avskrivningar	-218,5	-215,6	-327,3	-340	-340
Verksamhetens nettokostnader	-5 931,9	-5 617,8	-8 290,3	-8 828	-9 230
Skatteintäkter	4 558,7	4 358,9	6 503,9	6 623	6 823
Generella statsbidrag och utjämning	1 602,5	1 644,7	2 465,8	2 393	2 407
Verksamhetens resultat	229,3	385,7	679,4	188	0
Finansiella intäkter	803,6	227,2	531,1	68	802
Finansiella kostnader	-58,7	-223,9	-212,9	-76	-77
<i>varav realiserade vinster/förluster (verkligt värde)</i>	<i>698,7</i>	<i>43,5</i>	<i>357,2</i>		<i>699</i>
Resultat efter finansiella poster	974,2	389,0	997,6	180	725
Resultat enligt balanskravet	560,9	494,4	788,9	180	312

Noter	Utfall	Utfall
	Jan-aug 2021	Jan-aug 2020
Verksamhetens intäkter		
Patientavgifter	76,5	66,6
Trafikintäkter	89,8	92,2
Försäljning av hälso- och sjukvård	135,1	126,9
Försäljning av tandvård	4,8	2,8
Försäljning av utbildning	4,5	4,3
Försäljning av medicinska tjänster	56,2	43,7
Försäljning av övriga tjänster	71,8	81,9
Försäljning av material och varor	73,8	67,6
Erhållna bidrag	1 042,1	656,9
Övriga intäkter	28,3	34,8
Realisationsvinster	15,9	0,4
Summa	1 598,9	1 178,2
Verksamhetens kostnader		
Löner och ersättningar till personal	2 241,0	2 166,3
Sociala avgifter	681,2	669,9
Pensionskostnader inkl löneskatt	150,8	8,2
Pensionsutbetalningar inkl löneskatt	212,2	211,2
Avgiftsbestämd ålderspension inkl löneskatt	161,0	145,6
Övriga personalkostnader	13,4	11,6
Vårdavgifter för köpt vård	634,9	581,5
Sjukvårdstjänster mm	637,6	556,9
Köp från bemanningsföretag	141,0	130,3
Köp av utbildningsverksamhet	8,9	7,0
Läkemedel	706,9	695,8
Sjukvårdsartiklar mm	168,8	153,5
Material	258,7	216,4
Bidrag och ersättningar	117,6	89,8
Hyror och div övriga lokalkostnader	103,0	122,7
Övriga kostnader	829,5	811,5
Utrangeringar	7,7	2,2

Noter	Utfall	Utfall
	Jan-aug 2021	Jan-aug 2020
<i>Jämförelsestörande poster</i>		
Ändrat livslängdsantagande	238,0	
Summa	7 312,3	6 580,5
Avskrivningar		
Fastigheter	108,1	101,6
Inventarier	109,0	112,2
Immateriella tillgångar	1,4	1,8
Summa	218,5	215,6
Skatteintäkter		
Preliminär månatlig skatteinbetalning	4 449,1	4 428,5
Preliminär slutavräkning innevarande år	78,9	-37,2
Slutavräkningsdifferens föregående år	30,7	-32,4
Summa	4 558,7	4 358,9
Generella statsbidrag		
Inkomstutjämningsbidrag	778,5	749,8
Införandebidrag	80,8	154,0
Kostnadsutjämningsbidrag	21,8	16,9
Regleringsavgift		-43,9
Regleringsbidrag	128,0	
Statsbidrag för ökade resurser till välfärden		12,5
Övriga generella statsbidrag		187,2
Statsbidrag läkemedelsförmåner	593,4	568,2
Summa	1 602,5	1 644,7

Noter	Utfall	
	Jan-aug 2021	Jan-aug 2020
Finansiella intäkter		
Utdelning på aktier och andelar	62,4	41,0
Ränteintäkter	1,5	0,8
Försäljning finansiella omsättningstillgångar	202,0	295,8
Bokfört anskaffningsvärde finansiella omsättningstillgångar	-130,6	-279,7
Återföring orealiserade värden tidigare år	-63,1	-4,7
Orealiserade vinster (verkligt värde)	705,7	153,4
Återföring av finansiella omsättn. tillg.		0,1
Övriga finansiella intäkter	25,7	20,5
Summa	803,6	227,2

Noter	Utfall	
	Jan-aug 2021	Jan-aug 2020
Finansiella kostnader		
Räntekostnader	1,5	1,2
Bankkostnader	1,5	1,5
Försäljning finansiella omsättningstillgångar	-14,3	-212,8
Bokfört anskaffningsvärde finansiella omsättningstillgångar	14,1	96,8
Återföring orealiserade värden tidigare år	0,2	144,2
Orealiserade förluster (verkligt värde)	7,0	109,9
Ränta på pensionsavsättningen	48,5	82,7
Övriga finansiella kostnader	0,2	0,4
Summa	58,7	223,9

Balansräkning

Tillgångar		
<i>Belopp i mkr</i>	2020-12-31	2021-08-31
Anläggningstillgångar		
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	4,6	9,7
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2 470,1	2 642,7
Maskiner och inventarier	534,1	526,2
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	154,4	169,4
Summa anläggningstillgångar	3 163,2	3 348,0
Bidrag till statlig infrastruktur	195,7	188,0
Omsättningstillgångar		
Förråd mm	69,2	72,7
Fordringar	815,0	541,2
Kortfristiga placeringar	5 825,7	6 928,7
Kassa, bank	521,5	326,6
Summa omsättningstillgångar	7 231,4	7 869,2
Summa tillgångar	10 590,3	11 405,2
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Eget kapital	4 708,7	5 682,8
därav årets resultat	997,6	974,2
Avsättningar		
Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	3 595,9	4 033,2
Summa avsättningar	3 595,9	4 033,2

Skulder		
Långfristiga skulder	225,4	27,7
Kortfristiga skulder	2 060,3	1 661,5
Summa skulder	2 285,7	1 689,2
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	10 590,3	11 405,2
Panter och ansvarsförbindelser		
Ansvarsförbindelser		
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna		
Pensionsskuld (intjänad före 1998)	2 867,3	2 884,1
Särskild löneskatt	695,6	699,7
Visstidspensioner	18,0	18,0
Övriga ansvarsförbindelser	1 088,7	1 233,6

Kassaflödesanalys

Den löpande verksamheten		
<i>Belopp i mkr</i>	2020-12-31	2021-08-31
Årets/periodens resultat	997,6	974,2
Justering för av- och nedskrivningar	327,3	218,5
Realisationsvinst/realisationsförlust, materiella anläggningstillgångar	-0,2	-15,9
Justering för avsättningar	131,9	437,2
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	14,6	13,2
Medel från verksamheten för förändring av rörelsekapital	1 471,2	1 627,3
Ökning/minskning + kortfristiga fordringar	-946,6	-829,2
Ökning/minskning + förråd och varulager	-29,8	-3,5
Ökning/minskning + kortfristiga skulder	344,2	-398,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten	839,0	395,7
Investeringsverksamheten		
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-1,2	-6,5
Investering i mark, byggnader och tekniska anläggningar	-376,1	-286,1
Försäljning av mark, byggnader och tekniska anläggningar		17,6
Investering i maskiner och inventarier	-186,7	-106,5
Investeringsbidrag	14,0	5,1
Försäljning av maskiner och inventarier	2,3	1,9
Investering i finansiella anläggningstillgångar	-10,1	
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-557,8	-374,5
Finansieringsverksamheten		
Nyupptagna lån	5,8	2,9
Amortering av skuld	-56,2	-203,9
Ökning av långfristiga fordringar	-1,9	-15,0
Minskning av långfristiga fordringar	10,1	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-42,2	-216,1
Årets/perioden kassaflöde	239,0	194,9
Likvida medel från årets början	282,5	521,5
Likvida medel vid årets/periodens slut	521,5	326,6

Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciperna i delårsbokslutet följer i allt väsentligt redovisningsprinciperna i årsredovisningen.

Regionen har inte konsoliderat de verksamheter som bedrivs i bolagsform i delårsrapporten utan har bedömt att det är till fyllest med en kort beskrivning av resultat och ställning för dessa.

Överblick fullmäktigeuppdrag – prognosbedömning

Uppdrag: Nöjda invånare i en attraktiv region	
1 Under 2021 ska regionstyrelsen (RS) säkerställa att ett systematiskt arbete för att utveckla patientens delaktighet stärks i den västmanländska vården.	Gul
2 RS ska under planperioden säkerställa gemensamt inriktningsbeslutet för förnyad vagnpark för Tåg i Bergslagen.	Grön
3 RS ska leda arbetet med att verkställa intentionerna i RUS:en tillsammans med länets kommuner och andra intressenter.	Grön
Uppdrag: En god och jämlik hälsa	
4 Under 2021 ska RS utreda och komma med förslag kring ett övergripande arbete som ska minska hälsoklyftorna i länet.	Gul
5 Under 2021 ska RS prioritera hälsofrämjande och förebyggande insatser som riktas mot områden som riskerar hög ohälsa.	Gul
6 Under 2021 ska RS säkerställa att samverkan fungerar väl för de grupper som har störst vårdbehov.	Gul
7 Under 2021 ska RS säkerställa att ledtider inom cancervården förbättras.	Gul
8 Under 2021 ska RS säkerställa att samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa förbättras.	Gul
9 Under 2021 ska RS säkerställa att verksamheterna prioriterar forskning och innovation i utvecklingsarbetet.	Gul
Uppdrag: En effektiv verksamhet av god kvalitet	
<i>Tillgänglighet</i>	
10 Under 2021 ska RS säkerställa att förslag till nytt styrdokument för regionens digitalisering tas fram för perioden 2021-2024.	Grön
11 Under planperioden ska RS säkerställa att arbetet med förflyttning mot en nära vård framskrider och konkretiseras.	Grön
12 RS ska säkerställa att åtgärder genomförs i syfte att uppnå målen i kömiljarden och andra överenskommelser för att klara vårdgarantin.	Röd
13 Under planperioden ska RS verka för att samverkan kring utbyggnad av bredband och digitala tjänster prioriteras.	Grön
14 Under planperioden ska RS verka för ökade anslag från staten, då länets vägnät är underfinansierat.	Grön
<i>Rätt nivå</i>	
15 Under 2021 ska RS säkerställa att personcentrerade arbetssätt finns som stödjer patientens delaktighet i sin egen vård.	Gul
16 Under 2021 ska RS säkerställa åtgärder som över tid leder till ökad effektivitet i hälso- och sjukvården.	Gul
<i>Kvalitet</i>	
17 Under 2021 ska RS tillse att ett nytt primärvårdsprogram som stödjer utveckling av en god och nära vård och stärker samverkan med kommunerna tas fram.	Gul
18 Under 2021 ska Kollektivtrafiknämnden säkerställa att den faktiska kvaliteten i kollektivtrafiken ökar i hela länet.	Grön
<i>Hushållning</i>	
19 RS ska under planperioden ta fram förslag till hållbarhetsprogram som sedan ersätter regionens miljöprogram.	Grön
20 Under 2021 ska RS och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter förbättrar köptroheten och följer beslutade regler kring upphandling och inköp.	Grön
21 Under planperioden ska RS verka för ökad robusthet och resiliens inom regionens verksamheter med fokus på fastighets- och materialförsörjningsområdet.	Grön
Uppdrag: Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare	
22 Som en av länets största arbetsgivare och i arbetet med social hållbarhet ska regionstyrelsen och nämnder aktivt arbeta med att erbjuda sysselsättning till personer som står utanför arbetsmarknaden.	Gul
23 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att insatser för att förbättra chefs- och ledaruppdraget i regionen fortsätter.	Gul
24 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att regionens utbildningsuppdrag tydliggörs samt att verksamheterna prioriterar utbildningsuppdraget i sitt utvecklings- och kompetensförsörjningsarbete.	Grön
25 Under planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder arbeta för att regionen som helhet når en låg och stabil sjukfrånvaro som understiger det nationella snittet 5,9 procent.	Gul
26 Under planperioden ska regionstyrelsen arbeta för att regionen når en hållbar och självständig bemanning och att kostnadsandelen för inhyrd personal inte överstiger 2 procent av de egna personalkostnaderna.	Gul
27 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att ett styrdokument upprättas för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarepolitik.	Grön
28 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att uppdragstagare inom vårdvalet och övriga berörda avtalsparter på lämpligt sätt blir involverade i utvecklingen av nära vård.	Gul
Uppdrag: En stark och uthållig ekonomi	
29 Under 2021 ska RS och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter förbättrar och effektiviserar arbetssätt och tjänster.	Grön
30 Under 2021 ska RS utveckla redovisning och uppföljning av riktade statsbidrag.	Grön